

ქართული
კომუნისტური

პროლეტარებო ეველს ქვეყნისა, ძველთდით!

ფ ა ს ი

კერძო პირთათვის 15.000 მან.
სახელმწ. დაწეს. 10.000 მან.

წელიწადი
მეორე.

მთაბე

შაბათი,
ოქტომბრის 21.
1922 წ.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატისა.

№ 41

ე თ ვ ე ლ კ ვ ი ტ ე უ ლ ი ო რ გ ა ნ ო .

№ 41

ქურნალ „მთაბე“-ს რედაქციისაგან.

ეველს ხელის მოძწერთა, სახელმწიფო და საზოგადო დაწესებულებათა და კერძო ორგანიზაციების საეურადღებოდ რედაქცია აცხადებს, რომ

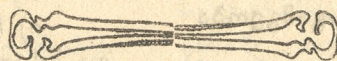
— ქურნალი უფასოთ არავის გაეგზავნება. —

ყველა ხელის მოძწერი ვალდებულია გადაიხადოს მათზე დარჩენილი ხელის მოძწერის ფასი, წინააღმდეგ შემთხვევაში მოეპოვება

ქურნალის გზავნა.

ყოველგვარი განცხადების ფასი: სტრიქონი—10.000 მან.

ქურნალში მოსათავსებელი განცხადება წარმოდგება მხოლოდ ფულის შემოტანის შემდეგ.

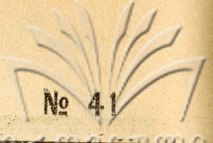
რედაქცია ღიაა დღის 9 ს.—3 საათამდე, კვირა-უქმეების გარდა.

რედაქციის მისამართი:

შინ. საქ. სახ. კომისარიატის ბინა: ევანგულოვის ქ. № 1. (ყოფ.—კადეტთა კორპუსის შენობა) ტელეფონი № 8—59.

სამხ. საზღ. სახ. კომ. სტამბა.

საქართველოს სახალხო კომისარიატი

ო ფ ი ც ი ა ლ უ რ ი გ ა ნ ე ო ფ ი ლ ე ბ ა

სსსრ. კომისარიატის საბჭო

დებულება

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისარიატის საბჭოსი

საქართველოს სახელმწიფო ნავოსნობის შესახებ

საქართველოს სოც. საბჭ., რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატის საბჭო ადგენს: დამტკიცებულ იქნეს შემდეგი დებულება საქართველოს სახელმწიფო ნავოსნობის შესახებ.

I. ზოგადი დებულებანი:

1. საზღვაო ნავოსნობის განვითარებისა და საქართველოს პორტების სახელმწიფო საზღვაო სატრანსპორტო საშუალებათა ექსპლოატაციისათვის არსდება „საქართველოს სახელმწიფო ნავოსნობა“. რომლის გამგეობაც იმყოფება ქალაქ თბილისში.

2. სახელმწიფო ნავოსნობა იმყოფება საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის საზღვაო ტრანსპორტის სამმართველოს გამგეობაში და მოქმედობს ამა დებულების საფუძველზე, ხოლო ამასთანავე იგი წარმოადგენს დამოუკიდებელ სამეურნეო ერთეულს და თავის ოპერაციებს აწარმოებს კომერციულ ნიშნად.

3. არც ერთ საოლქო და ადგილობრივ ორგანიზაციას, დაწესებულებას და პირს უფლება არა აქვს ჩაერიოს სახელმწიფო ნავოსნობის სატენიკოსამეურნეო და ადმინისტრაციულ მოქმედებაში, დაიპიროს მის გამგებლობაში ქონებულ საგნობები და რეკვიზიცია ან კონფისკაცია გაუკეთოს მის აუთენილ ქონებას.

II. სახელმწიფო ნავოსნობის მართვა-გამგეობა

4. სახელმწიფო ნავოსნობის მართვა-გამგეობა დაევალება გამგეობას.

5. გამგეობა შესდგება ოთხი პირისაგან: თავმჯდომარისა და სამის წევრისაგან, რომელსაც დანიშნავს და დაითხოვს საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპ. სახალხო კომისარიატის საბჭო-გამგეობის ერთ-ერთი წევრთაგანი იმავე დროს მოადგილე თავმჯდომარისა. ხოლო მეორე გამგე-დირექტორი. რომელსაც ადგილსამყოფელი ქალ. ბათუმში აქვს.

შენიშვნა 1: გამგეობის წევრთა რიცხვი შეიძლება გადიდებულ იქნეს სახალხო კომისარიატის საბჭოს მიერ საზღვაო ტრანსპორტის სამმართველოს წარდგენით.

შენიშვნა: 2: გამგეობის თავმჯდომარისა და წევრთა გასამრჯელოს დააწესებს საქართველოს სახალხო კომისარიატის საბჭო.

6. გამგე-დირექტორს გამგეობა აირჩევს თავის წრეშივე და ამა მოვალეობისაგან იგი განთავისუფლებს გამგეობისავე დადგენილებით.

7. რათა გამგეობის გადაწყვეტილება კანონიერი იყოს, საჭიროა დასწრება არა ნაკლებ სამის წევრისა, მათ რიცხვში თავმჯდომარისა ან მისი მოადგილისა. გამგეობის სხდომისათვის შედგენილ უნდა იქნეს ოქმი, რომელსაც ხელს აწერა ყველა, სხდომაზე დამსწრე პირი.—საქმეს გამგეობა გადაწყვეტს უბრალო ხმის უმრავლესობით; უკეთე ხმები თანასწორად გაიყო,—თავმჯდომარის ხმა გადასძლევს. გამგეობის იმ წევრს, რომელიც არ ეთანხმება გამგეობის დადგენილებას,—შეუძლიან მოითხოვოს—რომ მისი აზრი შეტანილ იქნეს ოქმში.—ხოლო ასეთი აზრის განცხადება ვერ შეაჩერებს დადგენილების აღსრულებაში მოყვანას.

8. გამგეობა ხელმძღვანელობას უწევს ნავოსნობის ყოველ საქმეს და პასუხისმგებელია საქმის სათანადო წარმართვისათვის. კერძოდ მის მოვალეობას შეადგენს:

- ა) მოქმედების გეგმისა, აღრიცხვის პროექტისა, ანგარიშისა და ნავოსნობის ბალანსის შედგენა.
- ბ) ანგარიშწარმოების, სალაროსი და საქმის წარმოების ორგანიზაცია.
- გ) ნავოსნობის მთელი ქონების მოვლა პატრონობა.
- დ) იჯარით დაქირავება და გაცემა ქონების მომქმედი კანონების თანახმად.
- ე) კონტორებისა და სააგენტოების გახსნა და დახურვა.
- ვ) ახალი გზების გახსნა და მომქმედი გზების გაუქმება.
- ზ) მომქმედი გზებისათვის რეისების განაწილება და შეცვლა.
- თ) ტარიფების შედგენა და შეცვლა.
- ი) ნავოსნობის ნავტურტლებზე მომარაგებისა და მასალებისა და სათბობის ხარჯის ნორმების დაწესება.
- კ) ნაღდათ, კრედიტად და ყოველგვარი საქონლის გაცვლის საშუალებით მომარაგებისა, მოწყობისა და სხვ. საგნების შექმნა.
- ლ) საკუთარი აპარატით ან სხვა დაწესებულებებთან და მათ გაერთიანებულ ორგანიზაციასთან ერთად, ან და კოოპერაციისა და კერძო პირთა მუშაობით, ნავოსნობისათვის საჭირო პროდუქტებისა და მასალის დამზადება.
- მ. ხელის შემწყობა საწარმოო დაწესებულებათა ორგანიზაცია.
- ნ) ნავოსნობის საქმეებისათვის ყოველგვარი კანონით ნებადართული საკრედიტო ოპერაციების

წარმოება სახელმწიფო ბანკში და სხვა საკრედიტო დაწესებულებაში.

ა) ნავოსნობის მიერ ხელშეკრულობათა დადება პირდაპირი კავშირის დასაქვრად სხვა სანავოსნო დაწესებულებასთან და რკინის გზასთან.

ბ) რწმუნეულობის ქალაქის მიცემა ნავოსნობის სამსახურში დანიშნულ და გამგეობის მიერ მინდობილობით აღჭურვილ პირთათვის ხელშეკრულობისა და პირობის დასადებად და აქტების შესადგენად.

გ) კანონით ნებადართული ყოველგვარი იურიდიული აქტისა და გარიგების დადება, სასამართლოში საჩვრის აღძვრისა და პასუხის გაცემის უფლებითური.

დ) სანაპირო დაწესებულებათა და ნავჭურჭელთა შტატების დაწესება, პირადი შედგენილობის მიღებისა და დათხოვნის წესის დამყარება, კოლექტიური და ინდივიდუალური ხელშეკრულების დადება, შრომის პირობებისა, სასყიდლისა და პრემიის ნორმის დაწესება არსებული კანონდებულების მიხედვით და საწარმოო და სხვა დაწესებულებათა შინაგანი გამგებლობის წესის განსაზღვრა.

ე) ზედამხედველობა ნავოსნობის ორგანოებისა და ნავჭურჭელთა მოქმედებისათვის.

ვ) შედგენა ინსტრუქციისა გამგე-დირექტორისათვის და ამა დებულების 19 - 22 მუხ. აღნიშნულ წესებისა.

გ) სხვა ოპერაციების წარმოება, რაც ამა დებულებას არ ეწინააღმდეგება.

შენიშვნა: გამგეობის დადგენილებანი ა. ე. ვ, ზ, თ, ო, რ და უ პუნქტებში აღნიშნულ საგნების გამო დამტკიცებულ უნდა იქნეს საზღვაო ტრანსპორტის სამმართველოს მიერ.

9. გამგე-დირექტორს დაეკისრება უახლოესი გამგებლობა—ნავოსნობის საქმეთა და გამგეობის დადგენილებათა აღსრულება, აგრეთვე როგორც ნავოსნობის სანაპირო დაწესებულებათა, ისე ნავჭურჭელთა პირადი შედგენილობის გამგებლობა. გამგე-დირექტორი მოქმედებს გამგეობის სახელით თვინიერ განსაკუთრებული რწმუნების წერილისა. გამგე-დირექტორის უფლება—მოვალეობათა ფარგალი განისაზღვრება განსაკუთრებული ინსტრუქციით, რომელსაც გამგეობა შეადგენს.

10) ურთიერთი დამოკიდებულება ნავოსნობის საადმინისტრაციო-სამეურნეო ორგანოებისა და პროფესიონალური კავშირების ორგანოების შორის დამყარებულ უნდა იქნეს სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს სამრეწველო-საწარმოო დაწესებულებათათვის დადგენილ პრინციპებზე.

ნავოსნობის საადმინისტრაციო-სამეურნეო ორგანოებს ეძლევა ხელისუფლების სრული მთლიანობა მათთვის ჩაპარებული საწარმოო და სხვა დაწესებულებათა, ნავჭურჭელთა და სხვ. გამგებლობისათვის. მათვე დაეკისრება სრული პასუხის მგებლობა საქმის სათანადოდ წარმართისათვის და ვინიცობა საწარმოო დაწესებულებათა მუშაობა მარჯვედ ვერ წავიდა, ამ შემთხვევაში პროფესიონალური კავშირების ორგანოების ვითომდა მათ მოქმედიბაში

ჩარეულის მომიზნება არავითარ გამართლებდა მათ არ ჩაეთვლება—პროფესიონალური კავშირების ყოველგვარი უშუალო ჩარევა ნავოსნობის გამგებლობის საქმეში შეუწყნარებელია.

11. სახელმწიფო ნავოსნობას აქვს საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატის საბჭოს მიერ დამტკიცებული სახის ბეჭედი.

III. სახელმწიფო ნავოსნობის უფლება-მოვალეობანი.

12. სახელმწიფო ნავოსნობის მიზანს შეადგენს საზღვაო-სანავოსნო მიმოსვლის წარმოება მისი მოქმედების რაიონში, საქართველოს პორტების შორის, ბათუმიდან გაგრამდე და აგრეთვე შავი და აზოვის ზღვების პორტებ შორის.

13. საზღვაო გადაზიდვა სწარმოებს დაწესებულ ტარიფითა და თანახმად წესებისა, რომელიც გამოცემული იქნება ამა დებულების მიხედვით, ვარდა დიდი პარტიობით გადაზიდვისა, რომლის წარმოება შეიძლება განსაკუთრებული შეთანხმების წესისამებრ.

14. სახელმწიფო ნავოსნობისათვის სავალდებულოა,—ხელშეკრულებებით დადგენილ ვადაზე და პირობების თანახმად, საქართველოს სახალხო კომისარიატის საბჭოს მიერ დამტკიცებული სახელმწიფო სავადასახადო გეგმის აღსრულება.

15. საქართველოს უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს ნება ეძლევა დააწესოს სავალდებულო სანავოსნო გზები. უკეთეს ასეთი გზების მოწყობა გამოიწვევს ნავოსნობის ოპერაციების ზარალს ნავოსნობას ამა ზარალის დასაფარავად სახელმწიფო საშუალებიდან დაენიშნება სუბსიდიი.

სხვა დანარჩენ შემთხვევაში ნავოსნობა თავისუფალია გადასაზიდის მიღებაში, ხოლო მისთვის სავალდებულოა, უკეთეს სხვა დანარჩენი პირობები თანასწორი იქნება,—უპირატესად დააკმაყოფილოს პირველ რიგში სახელმწიფო ორგანოები და სახელმწიფო გაერთიანებული ორგანიზაციები (საწარმოო დაწესებულებანი), ხოლო შემდეგ—ცენტრალური და საოლქო საკოოპერაციო გაერთიანებული დაწესებულებანი.

16. სახელმწიფო ნავოსნობას ეკუთვნის განსაკუთრებული (მონოპოლიური), სხვა ნავოსნობის წინაშე, უფლება ტვართის საკაბოტაჟო გადაზიდვისა ბათუმ—გაგრის სანაპირო რაიონში.

17. სახელმწიფო ნავოსნობას უფლება აქვს მიიღოს მონაწილეობა სხვა სახელმწიფო და საკოოპერაციო გაერთიანებულ ორგანიზაციებში, ამანავობაში და სხვა ამისთ.,—სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს სამრეწველო და სავაჭრო გაერთიანებულ ორგანიზაციებისათვის დადგენილ საფუძველზე.

18. სახელმწიფო ნავოსნობას უფლება ეძლევა შეიძინოს, მოაწყოს და იჯარით აიღოს საწყობები და სხვა შენობანი, დოკები, ელინტები, ნავსაშენი, გემები და ყოველთარი ნავთსადგური, მექანიკური ხელსაწყო საქონლის ატვირთვისა და განტვირთვისათვის, მექანიკური ქსეტები და სხვა საქარე

ქონება. აგრეთვე ნავოსნობას უფლება ეძლევა შეიძინოს საკუთრებად გემები და სხვა საცურაო საშუალებანი, ან იჯარით აიღოს, ან და საკომისიო პირობით.

19. სახელმწიფო ნავოსნობის პასუხისმგებლობა გადასახიდად მიღებული ტვირთის დაკარგვისა ან გაფუჭებისათვის ან და ამ ტვირთის გადაწე მიუტანლობისათვის—განისაზღვრება მომქმედი კანონების საფუძველზე და ნავოსნობისა და ტვირთის გამგზავნის შორის დადებული შეთანხმებისამებრ, რაც აღნიშნული იქნება კონოსამენტში და საფრაბ-ტო კვიტანციაში.

ამა პასუხისმგებლობის საერთო პირობები, აგრეთვე წესი და პირობები მგზავრებისა და ბაგაჟის გადაზიდვისა, ტვირთის მიღებისა, შენახვისა, გადაზიდვისა და ჩაბარებისა—დადგენილ უნდა იქნეს ნავოსნობის გამგეობის მიერ და დამტკიცებულ—საზღვაო ტრანსპორტის სამმართველოსგან.

20. სახელმწიფო ნავოსნობას უფლება ეძლევა, —ტვირთის გამგზავნის დავალებით, შესრულოს ყოველგვარი საკომისიო და საქსპედიციო ოპერაცია, აგრეთვე საბაჟო და სხვა წესები. ამგვარი ოპერაციების წარმოების წესსა და გასამრჯელოს ნორმებს დაადგენს ნავოსნობის გამგეობა და დამტკიცებს საზღვაო ტრანსპორტის სამმართველო.

21. სახელმწიფო ნავოსნობას უფლება აქვს, —სახელმწიფო ბანკთან შეთანხმებით, გასცეს ხოლმე, მისი საშუალებით გადასახიდი დაზღვეული და არა ადვილად-გასაფუჭებელი ტვირთის გზაში ან საწყობში ყოფნის დროს განმავლობაში. რიგი და პირობები სესხის გაცემისა და დაბრუნებისა განისაზღვრება განსაკუთრებული წესით, რომელსაც დაადგენს გამგეობა და დამტკიცებს საზღვაო ტრანსპორტის სამმართველო.

22. სახელმწიფო ნავოსნობას ნება ეძლევა აწარმოოს დაზღვევა დამზღვევ დაწესებულებასა და საზოგადოებაში მისი ნავტურქლით გადასახიდ ტვირთისა და საქონლისა, ტვირთის პატრონის ხარჯითა და განცხადებით.

23. ნავოსნობის თავისუფალი და დამოუკიდებელი მოქმედების უფლება, როგორც სხვა და სხვა საგნის დამზადებისა, ისე სხვა ოპერაციების წარმოებისათვის,—გავრცელდება აგრეთვე მის ოპერაციებზედაც საგარეო ბაზარზე, ხოლო დაცულ უნდა იქნეს საგარეო ვაჭრობის წარმოების წესი.

IV. საქართველოს სახელმწიფო ნავოსნობის ქონება.

24. სახელმწიფო ნავოსნობას დაარსებიდანვე ეძლევა:

ა) ძირითადი თანხის სახით — ნავტურქელნი, საცურაო საშუალებანი, ხელისშემწყობი საწარმო დაწესებულებანი, როგორცაა: დოკები, სასალონო ნობები, პაკაუზები, საწყობები, ელექტრორები და სხვა უძრავი ქონება, რაც პორტის ტერიტორიაზეა და წინაღ შეადგენდა I ნავოსნო და სანავოსნო-სატრანსპორტო დაწესებულებათა საკუთრებას, და

რაც საჭირო იქნება ნავოსნობის ოპერაციებისათვის. ბ) სატრიალებელი თანხის სახით — ფულადი საშუალება სააგენტოებისა, სანავოსნო კომანდებისა და საცურაო საშუალებათა შესანახად, —სააღრიცხვო დანიშნულებათა მიხედვით, პორტების მიმდინარე წლის შემოსავლიდან. II ყველა სიჭირო მასალა, რომელიც პორტებში არის და III ნავოსნობის ის შემოსავალი, რაც საჭირო იქნება, რათა I-ლ პუნქტში აღნიშნულ სატრიალებელ თანხის ფულადმა საშუალებამ მიადწიოს ნავოსნობის ნახევარი წლის საჭიროებათა რაოდენობამდე.

25. ნავოსნობის მიერ მიღებული სატრიალებელი თანხის (მუხ. 24, პუნქ. ბ ლიტ I და II) გასტუმრების წესსა და ვადებს დაადგენს საზღვაო ტრანსპორტის ცენტრალური სამმართველო.

26. როდესაც ნავოსნობას გადაეცემა ისეთი ნავთქურჭელი, ან უძრავი ქონება, რომელიც რემონტშია ან რომლის შენება არ დამთავრებულია; მის განკარგულებაშივე გადაიციება აგრეთვე მიმდინარე წლის აღრიცხვის თანახმად გადაცემული ფულადი საშუალებაც, რაც საჭირო იქნება რემონტის ან შენების დასამთავრებლად.

27. ექვსი თვის განმავლობაში დღიდან ნავოსნობის მიერ ქონების მიღებისა, შედგენილ უნდა იქნეს მთელი ამ ქონების სია და შეფასება თანადროული საბაზრო ფასების მიხედვით და თანახმად არსებული წესებისა.

28. მიიღებს რა დაარსებისთანავე ამა დებულების 24 და 26 მუხლში აღნიშნულ თანხებს, ნავოსნობა შემდეგში არსებობს თავისი ხარჯით, რისთვისაც შეიძენს სატრიალებელ ფულად საშუალებას და გააუართოვეებს ძირითად თანხას თავისი სატრანსპორტო ოპერაციებით მიღებულ შემოსავლიდან, აგრეთვე საკრედიტო ოპერაციებითა და საწყობების შემოსავლითა.

V. მოგების განაწილება და ანგარიშგება ნავოსნობის ოპერაციებისათვის.

29. ნავოსნობის გამგეობის წარდგენით და საქართველოს სახალხო კომისართა საბჭოს დამტკიცებით მოგება განაწილდება შემდეგნაირად:

ა) წამახალისებელი დაჯილდოებისათვის ნავოსნობის პირადი შედგენილობისა.

ბ) სატრიალებელი თანხის გასტუმრებისათვის თანახმად 24 მუხლის ბ პუნქტისა და 25 მუხლისა.

გ) საწარმოო დაწესებულებათა გაუმჯობესებისა და წარმატებისათვის და ტონაჟის ვადიდებისათვის.

ნავოსნობის ოპერაციების მოგების თავისუფალი ნაშთი გადადის სახელმწიფოს განკარგულებაში.

შენიშვნა: ნავოსნობის გამგეობას უფლება ეძლევა დააწესოს რედაქციული და სატანტიემო ჯილდო საწარმოო დაწესებულების შემოსავლიდან.

30. მოქმედების გეგმა და საოპერაციო წლის აღრიცხვა ნავოსნობას გამგეობის მიერ წარედგინება საზღვაო ტრანსპორტის სამმართველოს თვენახევრით აღრე საოპერაციო წლის დაწყებამდე,

31. ნავოსნობის გამგეობის მიერ თვითეული გასული წლისათვის შედგენილი დაწვრილებითი ანგარიში ნავოსნობის ოპერაციების შესახებ და აგრეთვე ბალანსები, არა უგვიანეს სამი თვისა საანგარიშო წლის გასვლის შემდეგ, წარედგინება საზღვაო ტრანსპორტის სამმართველოს, რომელიც განხილვის შემდეგ, საკუთარი დასკვნით, არა უგვიანეს ერთი თვისა, წარუდგენს მათ დასამტკიცებლად საქართველოს სახალხო კომისართა საბჭოს.

შენიშვნა 1. ნავოსნობის გამგეობის მოქმედება ექვემდებარება მუშათა და გლეხთა ინსპექციის კომისარიატის ორგანოების რევიზიას სასაერთო წესით.

შენიშვნა 2. აღრიცხვისა და ანგარიშის ფორმას განსაზღვრავს საზღვაო ტრანსპორტის სამმართველო.

VI. ლიკვიდაციის შესახებ.

32. სახელმწიფო ნავოსნობის ლიკვიდაცია შეიძლება მოხდეს მხოლოდ საქართველოს სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებით, ნავოსნობის გამგეობისა და საზღვაო ტრანსპორტის სამმართველოს წარდგენისამებრ, ან საკუთარი მისი ინიციატივით. ამასთანავე, ლიკვიდაციის წესსა და დარჩენილ ქონების ბედ-იღბალს გადასწყვეტს საქართველოს სახალხო კომისართა საბჭო.

საქ. ს. ს. რ. სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **ს. ქავთარაძე**,
სახ. კომ. საბჭოს მდივანი **ალ. სალარიძე**,
1922 წ. სექტემბრის „20“
ტფილისი—სასახლე.

დანართი
საქართველოს სახელმწიფო ნავოსნობის დებულებისა.

შ ე დ გ ე ნ ი ლ ო ბ ა
საქართველოს სახელმწიფო ნავოსნობის გამგეობისა.

	თვითური ჯამაგირი ოქროს მანეთობით.	
1. გამგეობის თავმჯდომარე	120	მან.
2. გამგეობის წევრი — იგივე გამგე—დირექტორი	150	„
3. გამგეობის წევრი	120	„
4. გამგეობის წევრი	120	„

გამგეობის შტატი თბილისში:

	თვითური ჯამაგირი კატეგორიებად.	
1. საქმეთა მმართველი	15	
2. ბუხალტერი	14	
3. საქმისმწარმოებელი	9	
4. მანქანით გადამწერი	9	
5. შიკრიკი	4	

საქ. ს. ს. რ. სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **ს. ქავთარაძე**,
სახალხო კომისართა საბჭოს მდივანი **ალ. სალარიძე**,
1922 წ. სექტემბრის „20“
ტფილისი—სასახლე.

შინაგ. სამ. სახალ. კომის.

ცირკულიარი

ყველა მაზრა-ქალაქების და ნავთსადგურის მილიციის უფროსს.

გადასახადებას აკრფის შესახებ

როგორც იუწყება ფინანსთა სახალხო კომისარიატის პირდაპირ გადასახადთა განყოფილება, ზოგიერთ მაზრის საგადასახადო განყოფილებების რევიზიის დროს გამორკვეულია, რომ ადგილობრივი ადმინისტრაცია სუსტს დახმარებას უწევს საგადასახადო განყოფილების გამგეებს გაწერილ სახელმწიფო გადასახადების აკრებაში. შემოადინონ ულისა გამო მოგაგონებთ რა ჩემ ა. წ. ივლისის № 2975—6048 ცირკულიარს, წინადადებას გაძღვეთ, ჩვენი პირადი პასუხის მგებლობის ქვეშ მიიღოთ ყოველგვარი ზომები, რათა გადასახადების აკრების საქმეებში მილიციამ აღმოუჩინოს სათანადო დაწესებულებებს სრული დახმარება.

დრ. შინ. საქ. სახ. კომის. აღმასრულებელი **იოვიძე**.

სამილიციო განყ. უფროსი: **ქავთარაძე**,
სადმინისტრაციო სამწ. ნაწ. უფროსი: **ნადირაძე**.

16 სექტემბ. 1922 წ.

ცირკულიარი

ყველა სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტების თავმჯდომარეებს.

დაკლულ საქონლის ხორცის გაყიდვის შესახებ.

უკანასკნელ დროს ხშირად შემოაქვთ ქ. თბილისში მაზრებიდან დაკლულ საქონლის ხორცი გასაყიდად.

თბილისის მიკროსკოპიულმა სადგურებმა რამოდენიმეჯერ აღმოაჩინეს შემოტანილ ხორცზე ციმბირის კირი-ხუზარა, — მაგრამ ყველა შემოტანილი ხორცი არ იშინჯება მიკროსკოპიულ სადგურზე; რადგანაც ხორცის პატრონები ცდილობენ გასაღონ მოტანილი ხორცი მალულად გაუსინჯავად და შეუმოწმებლად. თავის თავათ ცხადია, თუ რა ადვილად შეიძლება ამ გვარი ხორცით გავრცელდეს ქალაქის საქონელზე ციმბირის კირი და

რამოდენათ საშიშია მცხოვრებლებათათვის ასეთი სენიანი ხორცის მოხმარება.

რათა ციმბირის ჭირი-ხუზარა, საქონლის ჭირი და სხვა გადაძვლები სენი არ იქნეს შემოტანილი თბილისის საქონელზე, გვევლებათ მიიღოთ შემდეგი ზომები:

1. ხორცის პატრონებმა, რომელთაც მოაქვთ ქ. თბილისში ხორცი გასასყიდათ აუცილებლათ იქონიონ ექიმ ვეტერინარის მოწმობა ხორცის სისალის შესახებ.

2. იმ შემთხვევაში, თუ ექიმი-ვეტერინარის დამოწმება შეუძლებელია, უკანასკნელის იქ არ ყოფნისა, გამო, ხორცის პატრონებს უნდა ქონდეთ მოწმობა ადგილობრივ თემის ან მაზრის აღმასკომისაგან, რომ ის რაიონი, საიდანაც ხორცი იგზავნება ქალაქში, თავისუფალია საქონლის გადაძვლებ სენისაგან და რომ საქონლის დაკვლას დაესწრო ადგილობრივ აღმასკომის წევრი.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის **გეგმეჭკორი**
საქმეთა მმართველი **ცინცაძე**
საერთო განყოფილების გამგე **ლევკიაშვილი**
11 აგვისტო, 1922 წ.

სიკუპულიარულად

ს. ს. ს. რესპუბლიკის მაზრის და ქალაქის აღმასკომებს ასლი მაზრის და ქალაქის მილიციის უფროსებს.

მილიციის უფროსის თანამდებობის შესახებ

რესპუბლიკის მუშათა და გლეხთა მილიციის დებულების (დეკრეტი № 89 20 იანვრიდან) გამოქვეყნების შემდეგ რესპუბლიკის მილიციის ორგანიზაციისა და აგებულებაში მოხდა ბევრი ცვლილება, სახელდობრ: რესპუბლიკის მილიციის გაჯანსაღებისა და გარდახალისებისათვის, თანახმად ჩემი განკარგულებისა, განხორციელებულ იქმნა შემდეგი ზომები:

- ა) გაუქმებულ იქმნა რესპუბლიკის მილიციის მთავარი სამმართველო;
- ბ) გაუქმებულ მთავარ სამმართველოს უფლება-მოვალეობანი გადაეცა შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატს, სადაც ამ მიზნისათვის დაწესდა სამილიციო განყოფილება;
- გ) რესპუბლიკის მილიციის სათავეში, დაყენებულ იქმნა შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარის მო-

ადგილე, როგორც რესპუბლიკის მილიციის უფროსი;

დ) შემცირებულ იქმნა, შესაძლებელ მინიმუმამდე, მილიციის სამმართველოს შტატები, როგორც ცენტრში, ისე ადგილობრივ, მაზრა-ქალაქებში, და აგრეთვე რკინის გზის მილიციაში;

მ) რკინის გზების მილიცია გადაეცა საგანგებო კომისიის სატრანსპორტო განყოფილებას.

ვ) მილიციის ყოველგვარი სარჩოთი დაკმაყოფილება (ვარდა ჯამაგირის, ტანსაცმელის და იარაღის) დაევალა ადგილობრივ აღმასკომებს, რის გამო მილიციის სამმართველოში გაუქმებულ იქმნა სამნეო ნაწილები, რომელთა ფუნქციები გადაეცა აღმასრულებელ კომიტეტებს.

გარდა ამისა, მიზან შეწონილად და საქმისათვის სასარგებლოთ ესცანი კიდევ ერთი ზომის განხორციელება მილიციაში (ეს ზომა ქ. თბილისის მილიციაში უკვე განხორციელდა) სახელდობრ: მაზრის და ქალაქის მილიციის სამმართველოების სათანადო აღმასკომების შინაგან სამმართველოს განყოფილებასთან შეერთება, ე. ი. ამ ორივე აღმასრულებელი ორგანოთა გაერთიანება შექდები სახით: მაზრის და ქალაქის მილიციის სათავეში დგას, როგორც მისი უფროსი, აღმასკომის სამმართველოს განყოფილების უფროსი; მას ყავს თანაშემწენი: ქ. თბილისში, ბათუმში, და ქუთაისში სამი-ერთი გარეშე (სამწყობრო) სამსახურის, მეორე საადმინისტრაციო და მესამე სისხლის სამართლის საქმეთა ძიების ნაწილების გამგენი; ყველა სხვა მაზრა ქალაქში და ქალაქ ფოთში ორი თანაშემწე-ერთი გარეშე სამსახურის ნაწილში, რომელიც იმავე დროს არის სისხლის სამართლის საქმეთა ძიების გამგე, და მეორე თანაშემწე-ადმინისტრაციულ ნაწილის გამგე. მასთან ერთ-ერთ თანაშემწეთაგანს ევალება, მილიციის უფროსის შეხედულებით, პოლიტ-სეკრეტარიატის უფროსის მოვალეობის ასრულება (ცალკე პოლიტკომის თანამდებობა მაზრის და ქალაქის მილიციაში გაუქმებულია).

შემოაღნიშნულ ზომის მიხედვით გადამუშავებულ იქმნა მილიციის შესახებ არსებული დებულება (დეკრეტი № 89), რომელიც უკვე წარედგინა მთავრობას დასამტკიცებლად.

საერთოდ ხსენებულ ზომებს, და კერძოთ, მილიციის სამმართველოებს აღმასკომის სამმართველოს განყოფილებასთან შეერთებას მიზნად აქვს შემდეგი: გამარტივება და გაადვილება მაზრა-ქალაქებში მართვა გამგებლობის საქმეთა: ძალთა გაერთიანება და უზრუნველ-ყოფა მათი შეთანხმებულად მუშაობისა, პარალელიზმის თავიდან აცილება, საგრძნობლათ შემცირება, ადგილობრივ ორგანოთა შესა-

ბ რ კ ა ნ ე ბ ა

რესპუბლიკის მუშათა და გლეხთა მილიციისადმი.

№ 73.

ნახ ხარჯების და იმავე დროს, ადგილობრივ ორგანოებზე ცენტრი ათვის ზედამხედველობის და ხელმძღვანელობის შესამჩნევლად გაადვილება.

გაცნობებთ რა ზემოაღნიშნულს, წინადადებას გაძღვეთ ამ ცირკულიარის მიღებისთანავე, დაუყოვნებლივ გაატაროთ ცხოვრებაში, მართებული სისწორით, მასში ჩამოთვლილი ზომები მილიციის გადახლისების შესახებ და ასრულება მაცნობით.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი **ა. გეგეჭკორი**
დრ. საქმეთა მმართველი **ა. ცინცაძე**
სამილიციო განყოფილების უფროსი **ქავთარაძე**
19 სექტემბერი, 1922 წ.

ცირკულიარი

ყველა მაზრა-ქალაქის და ნავთსადგურის მილიციის უფროსებს.

პატიმრების გადაყვანის შესახებ

ა. წ. 16 ავეისტოს ონის სატუსაღოში პატიმართა საბუთების კანონირების შემოწმების დროს, ონის სახალხო მოსამართლემ აღმოაჩინა რაჰის მაზრის აღმინისტრატული ნაწილის დადგენილებებით დაპატიმრებულნი: 1) ჯ მ უ ხ ა ძ ე, რომელსაც ბრალი ედებოდა ქურდობაში და 2) მურმანიშვილი და სხვ. ბრალდებულები ყაზალობაში შექმერის მთაზე, დადგენილებებში არ არის მოხსენებული თუ სად და როდის არიან გადაცემული დაპატიმრებულების შესახებ ოქმები და ვისზედ ირიცხებიან ისინი. არსებული კანონის თანახმად, მილიცია ვალდებულია ყოველ მომხდარ ბოროტმოქმედების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს ქვემდებარეობისამებრ სათანადო სასამართლო დაწესებულებას, რომელსაც ატყობინებს იმავე დროს ბრალდებულის და სხვა საქმის მონაწილეთა მისამართებს და თუ ბრალდებული იგზავნება აღსაკვეთ ზომების მიღების მიზნით საპატამრო დადგენილებაში ამ შემთხვევის შესახებ უნდა იყოს მოხსენებული, სად არის გადაცემული ოქმი ბოროტმოქმედების შესახებ და ვისზედ ირიცხება ბრალდებული.

გაცნობებთ ზემოაღნიშნულს სისწორით სახელმძღვანელოდ.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარის მოადგილე **იოვიძე**.

სამილიციო განყოფილების უფროსი: **ქავთარაძე**
სააღმინისტრაციო სამწყ. ნაწ. უფროსი: **ნაღირაძე**

ს. ს. ს. რესპუბლიკის რევოლიუციონური კომიტეტის დეკრეტებში № 83 და 90 და შემდეგში დამატებით გამოცემულ მთავრობის დადგენილებებში გარკვევით არის ნაჩვენები ის წესი და ნორმა, რომელიც დაკულ უნდა იქნენ მცხოვრებთაგან შრომის და ტვირთზიდვის ბეგარის ასრულების მოთხოვნის დროს.

თანახმად აღნიშნულ კანონების და მთავრობის დადგენილებათა:

1) შრომის და ტვირთზიდვის ბეგარის მოსახდელ ნორმად დაწესებულია 6 სამუშაო დღე წელიწადში (დეკრ. № 90 მუხ. 3.).

2) ეს ნორმა შეიძლება გადიდებულ იქნას, როგორც გამონაკლისი, შემდეგ შემთხვევებში:

ა) სტიქიური და საზოგადოებრივი უბედურების დროს (ხანძარი, წყალდიდობა, მიწის-ძვრა, ზვავი და სხვ.-მუხ. 9).

ბ) თანახმად შრომის და შინ. საქმეთა სახალხო კომისარების განსაკუთრებულ დადგენილებათა-აღმასკომების და სამხედრო ოწყების საჭიროებისათვის იმ ადგილებში, სადაც გამოცხადებულია სამხედრო და სააღყო წესი.

გ) თანახმად აღმასკომების და შრომის კომისარიატის ადგილობრივ ორგანოთა-შრომის განყოფილებისა და თემის რწმუნებულთა დადგენილებისა, მილიციის საჭიროებისათვის, როცა ის ებრძვის ბანდიტიზმს (დადგ. № 22 სახ. კავ. საბჭოსი, შენიშვნა „ა“ და „გ“ 2 მუხლისა).

დ) ფოსტისა და სამსახურის საქმეთა გამო მივლინებულ პირთა საჭიროებისათვის, მაგრამ ამ შემთხვევებში ყოველთვის შ. ს. და შრომის სახალხო კომისარიატების ადგილობრივ ორგანოთა მეშვეობით (მუხ. 3 იმავე დადგენილებისა № 22 და ს. რეკომის დადგენილ. № 137).

გარეშე აღნიშნულ შემთხვევების, რომელიც შეადგენენ გამონაკლისს ზოგადი დებულებიდან, შრომის და ტვირთზიდვის ბეგარის მოსახდელ მცხოვრებთა გაწვევა დადგებულ ნორმაზე ზევით, ე. ი. წელიწადში ექვსი სამუშაო დღეზე მეტი, — დაუშვებელია.

გარდა ამისა, შრომის და ტვირთ-ზიდვის ბეგარა მოსახლეობათა შორის უნდა განაწილდეს თანასწორედ, რომელი მიზნისათვის თემის აღმასკომებთან დაწესებულია შრომის განყოფილებათა რწმუნებულის თანამდებობა (დადგენილება № 140), ხოლო თუ ბეგარის მოხდის დროს და მის გამო ცხენი ან

სხვა მუშა საქონელი გაუფუქდა ან დაეცა, ამით მიყენებული ზარალი უნდა აენაზღაუროს პატრონს, ე. ი., მიეცეს მას ან საქონელი ან ფული მის შესაძენად (დადგენილება № 157).

ყოველ შემთხვევაში, როცა საჭიროება მოითხოვს შრომის ტვირთ-ზიდვის ბეგარის მოსახდელად მცხოვრებთა გაწვევას,—მილიცია ვალდებულია იხელმძღვანელოს შემომოყვანილი დეკრეტებით და დადგენილებით.

მაგრამ, როგორც კომისარიატში შემოსული საჩივრებიდან გამოიკვება, ზოგიერთ მაზრებში მილიციის თანამშრომლები ხშირად არ იცავენ შემოაღნიშნულ კანონ-დებულებებს, როგორც მაგალითად: ართმევენ ცხენებს მოსახლეობას თვითნებობით შრომის ადგილობრივ განყოფილების არა თუ წინასწარ ნება დაურთველად, არამედ ხანდინან წინააღმდეგ ამ განყოფილების დადგენილებისა; უმეშვეოდ, გარეშე შრომის განყოფილების განკარგულებისა, მოითხოვენ ცხენებს მცხოვრებლებისაგან, გაყავთ ცხენები ნორმაზე მეტი გარეშე იმ შემთხვევებისა, რომელნიც არიან ნაჩვენები კანონში, როგორც გამონაკლისი, ხოლო კანონიერ შემთხვევებში ცხენების გაწვევის დროს არ იცავენ არსებულ წესებს; ცხენებს ართმევენ რამდენჯერმე ზედიზედ ერთსა და იმავე პატრონს, და ხელს არ ახლებენ მის მეზობელს, რომელსაც თუმცა ჰყავს მაგრამ ბეგარა ერთხელაც კი არ მოუხდია; გაყავთ საბარგო ცხენები საუნაგროდ, ეპყრობიან პირუტყვის სასტიკად და შეუბრალებლად, საკვებს არ აძლევენ, ცხენებს მოსვენება არ აქვს, რის გამოც ცხენები იხოცებიან; უბრუნებენ ცხენებს პატრონებს ზურგ გაფუჭებულს იმ ზომამდე დაქანცულ-დაუძლურებულს, რომ ერთი თვის განმავლობაში ამ ცხენებით სამუშაოდ სარგებლობა შეუძლებელია. მილიცია არ იღებს ზომებს, რათა პატრონებს აენაზღაუროს დაღუპულ ცხენების ღირებულება ან მიეცეს სამაგიეროდ სხვა საქონელი.

მილიციის თანამშრომელთა ასეთი უკანონო და უსამართლო მოქმედება, იწვევს რა ხალხში სრულიად სამართლიან უკმაყოფილებას, მასთან ერთად სცემს ხელისუფლების ორგანოთა პრესტიჟს ხალხის თვალში და უკარგავს მას არსებული კანონისადმი პატივისცემას. მილიციის თანამშრომელთა ასეთი მოქმედება ყოველად დაუშვებელია და შეიძინეულნი ასეთ მოქმედებაში უნდა დაისაჯონ სასტიკად.

ვაცხადებ რა შემოაღნიშნულს, ვბრძანებ: ამიერიდან შრომის და ტვირთ-ზიდვის ბეგარის მოსახდელად მცხოვრებთა გაწვევის საქმეში მილიციამ იხელმძღვანელოს სწორედ და გარდაუხველად ამის შესახებ არსებულ კანონმდებლობით. მილიციის თვითნებულმა პასუხისმგებელმა თანამშრომელმა მტკი-

ცედ შეისწავლოს და შეითვისოს მოხონებული ტვირთ-ზიდვის ბეგარის შესახებ არსებული დეკრეტები და დადგენილებები. მომავალში ამ კანონების დამრღვევნი დაისჯებიან სასტიკად.

შემოაღნიშნული კანონები და დადგენილებები ჩამოთვლილია ამ ბრძანების ქვეშ ცალკე ცნობაში:

- ცნობა:** დეკრეტები №№ 83 და 90; საქართველოს რევკომის დადგენილებანი №№ 137, 140, 145, 149, 152, 157; სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება № 22 და ცირკულიარი შ. ს. ს. კ. ა. წ. 9 აგვისტოსი. („მოამბე“ №№ 23, 29, 31, 32, 35 და 39).

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარის მოადგილე **ტალახაძე**.
სამილიციო განყოფილების უფროსი **ქავთარაძე**.
1922 წ. 29 სექტემბერი.

განათლ. სახ. კომისარ.

დადგენილება

ს. ს. ს. რესპუბლიკის განათლების სახალხო კომისარიატისა.

რესპუბლიკის უმაღლეს და საშუალო სასწავლებლებში სწავლის ფულის გადახდევინების შესახებ.

იცავს რა შეურყიველად რესპუბლიკის ყველა საფეხურების სკოლებში სწავლა აღზრდის უფასოდ წარმოების იდეას, როგორც თავის ერთ ერთს ძირითად მოვალეობათაგანს, საქართველოს სახალხო კომისარიატთა საბჭო, მიუხედავად საბჭოთა ხელისუფლების მიერ მიღებულ შემოაღნიშნულ პრინციპებისა, ამ ჟამად შექმნილ მდგომარეობის გამო, რაიცა გამოწვეულია რესპუბლიკის მწვავე ეკონომიურ და მეტად მძიმე ფინანსიურ შეუძლებლობით თავის და ძალაუნებურად დროებით მხარს უქცევს მას და ადგენს შემდეგს:

1. რესპუბლიკის ყველა უმაღლეს და საშუალო (ტექნიკუმებსა და კურსით მათ თანაბარ სასწავლებლებში) სახელმწიფო სასწავლებლებში მომავალ 1922—23 სამოსწავლო წლიდან შემოღებულ იქნას სწავლის ფულის გადახდევინება: უმაღლეს სასწავლებლებთანათვის 2.500.000 მ. ნახევარი წლის 1.250.000 მან., ხოლო საშუალო სასწავლებლებში-

სათვის 1.500.000 მან. (ნახევარი წლის 750.000 მან.) წლიურად.

2) სწავლის ფული უნდა გადახდილ იქნეს ნახევარ წლობით: პირველი ნახევარი წლის 15 ნოემბრამდე, ხოლო მეორე—15 მარტამდე. სასწავლებლის აღმინისტრაციის ნებართვით შეიძლება ნახევარი წლის გადასახადი გაიყოს ორ ნაწილად, მაგრამ ისეთი ინგარიშით კი, რომ ეს ნახევარი წლის გადასახადი უთუოდ მთლად შეტანილ იქნეს ზემოაღნიშნულ ვადაზე.

3. სწავლის ფულის გადასახადისაგან თავისუფლებიან: ა) პროფკავშირების წევრ-მუშათა შვილები, რომელთა მშობლები ჯამაგირს იღებენ არა უმეტეს 200 მან. ოქროთი თვეში, ბ) წითელ არმიელთა, გ) საბჭოთა მოსახსახურეების შვილები რომელთა მშობლების ჯამაგირები არ აღემატება ტარიფით მე-10 (მეათე), კატეგორიას, უკანასკნელი კატეგორიის ჩათვლით, დ) ყველა ტიპის და საფეხურის სკოლების მასწავლებელთა შვილები, ე) სოფლის მეკიდრთა შვილები, რომელთა მშობლების უკიდურეს სიღარიბეს დაადასტურებს ადგილობრივი სამაზრო აღმასკომი და აღძრავს სათანადო შუამდგომლობას ამა თუ იმ სასწავლებლის წინაშე.

გ) ყოფილი მასწავლებელთა შვილები, რომელთა მშობლებს უმსახურიათ არა ნაკლებ 15 წლისა, ხოლო ამ ჟამად არა აქვთ სამსახური, ამასთანავე ეს უკანასკნელი უდგენენ სასწავლებლებს სიღარიბის მოწმობას.

შენიშვნა: იმ მოწაფეთა მშობლები, რომელთა ჯამაგირი ტარიფით მეათე (10) კატეგორიაზე უმაღლესია, ხოლო ზრდიან სასწავლებლებში ორ, სამ და მეტ ბავშვს, აგრეთვე თავისუფლებიან სწავლის ფულის გადასახადისაგან: 1) პირველ შემთხვევაში (თუ სწავლობს ერთი, 2), 2 მეორეში (თუ სწავლობს, 2, 3 და სხვა.

4. ყველა მე-3 მუხლში ჩამოთვლილი პირი მიმართავს თავის დროზედ სათანადო სასწავლებლებს განსაკუთრებული განცხადებით სწავლის ფულის გადახდევინებისაგან განთავისუფლების შესახებ განცხადებას თან დაერთვის სათანადო მოწმობები, რომელთა საშუალებითაც დადასტურებულ იქნება მთხოვნელის უფლება გადასახადისაგან განთავისუფლების შესახებ.

5) განცხადებები განხილული იქნება გამგობის სხდომაზე (უმაღლეს სასწავლებლების) და პედაგოგიურ საბჭოებში (საშუალო სასწავლებლებში) მოწაფეთა წარმომადგენლების თანდასწრებით ბჭობის დროს მხედველობაში მიიღება წარმატების ხარისხი, როგორც თვით სწავლაში, აგრეთვე მოწაფეთა მოვალეობათა აღსრულებაში. გამგეობას და

საპედაგოგიო საბჭოს, თანახმად წარმოდგენილ მოწმობების და მკაცრად შემოწმებულ ცნობებისა, უფლება აქვთ, განსაკუთრებულ შემთხვევებში, განთავისუფლონ სწავლის ფულის გადასახადისაგან მე-3 მუხლში მოხსენებულ შემთხვევათა გარდა, სხვებიც, მაგრამ იგი არ უნდა აღემატებოდეს ყოველი კურსის და კლასის საერთო შემადგენლობის 5 პროც. (ხუთს).

6) მოწაფენი, რომელნიც განთავისუფლებულნი არ იქნებიან სწავლის ფულის გადასახადისაგან და რომელნიც მეორე მუხლში აღნიშნულ ვადისათვის არ შეიტანენ გადასახადს, დათხოვილ იქნებიან სასწავლებლიდან, მაგრამ გადასახადის შემოტანის შემდეგ უკანვე მიიღებიან იმავე კლასში, იმ პირობით კი, რომ ჩააბარონ ყველა საგნებში კოლოკაციუმები, იმ შემთხვევაში, თუ მოწაფემ დათხოვიდან ხელახლა მიღებამდე გაატარა სასწავლებელ გარეთ ერთ თვეზე მეტი დრო.

7) სწავლის ფულის მალეების, შენახვის და დახარჯვის წესი სწარმოებს განსაკუთრებულ ინსტრუქციით, რომელსაც დაიმუშავენ და გამოსცემს სახელმძღვანელოდ განათლების კომისარიატი.

განათლების სახალხო კომისარი **დ. კანდელაკი**. პროფ. განათლების მთავარ მმართველობის გამგე **ნ. მგელაძე**.

საქმეთა მმართველობის გამგე **ალ. მიქაბერიძე**.

შრომის სახ. კომისარიატი

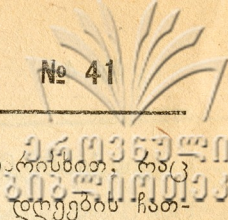
დადგენილება № 22

ს. ს. ს. რ. შრომის სახალხო კომისარიატის და საქ. პროფ. კავ. საბჭოსი.

ქ. ტფილისის დარაჯთა და მეეზოვეთა შრომის სასყიდლის შესახებ.

დარაჯთა და მეეზოვეთა შრომის სასყიდლის შესახებ აქამდე არსებულ დებულებათა შესაცვლელად ს. ს. ს. რ. შრომის სახალხო კომისარიატი საქ. პროფ. კავშ. საბჭოსთან ერთად ადგენს, რომ ქ. ტფილისის დარაჯთა და მეეზოვეთა შრომის დაჯილდოება ამა წლის 1 აგვისტოდან იწარმოებს შემდეგი წესით:

1. დარაჯნი და მეეზოვენი, რომლებიც ემსახურებიან იმ სახლებსა და სავაჭრო დაწესებულებებს, რომლებიც იმყოფებიან მთავარ ქუჩებსა, მო-

ენებსა და ბაზრებში (რუსთველის და პლესანოვის პრ., ლენინის ქუჩა, ვერის დაღმართი, სასახლის, სოლოლაკის, პუშკინის, ლერმონტოვის, ამაღლების, შტაბის და მუხრანის ქუჩები, მუხრანის ბაზარი, ცენტრალური ბაზარი, ჩერქეზიშვილის ქუჩა, ახალი ბაზარი, ჩერქეზიშვილის მოედანი, 19 თებერვლის ქ., დესიმონოვის მოედანი, კახეთის ქუჩა, ვარდის მოედანი, ნუნუპაროვის ბაზარი, თავისუფლების მოედანი, ვორონცოვის ქ., ბაყალის ქ., სომხის ბაზარი, თათრის მოედანი, ჭავჭავაძის და დავიდოვის ქ., (ეკუთვნიან 1-ლ კატეგორიას),

ბ) დარაჯნი და მეფხოვენი, რომლებიც ემსახურებიან დანარჩენ ქუჩებსა, მოედნებსა და ბაზარებზე მდებარე შენობებს—ეკუთვნიან მეორე კატეგორიას.

2. ორივე კატეგორიის დარაჯთა და მეფხოვეთა შრომის სასყიდლის გამოანგარიშება ხდება შემდეგის მიხედვით. საქ. პ. კ. ს. მიერ აღრიცხული პროდუქტთა ღირებულება შეადგენს სატარიფო განაკვეთის პირველ ხარისხისათვის 70 პროცენტს შეფარდება ცხრილში რჩება 1:5.

3. პირველი კატეგორიის დარაჯნი და მეფხო-

ვენი ღებულობენ ჯამაგირს მე-4-ე ხარისხით, რაც შეადგენს თვიურად, კვირა და უქმე დღეების ჩათვლით, 2.977.000 მანეთს.

4. მეორე კატეგორიის დარაჯნი და მეფხოვენი ღებულობენ ჯამაგირს მე-3-ე ხარისხით, რაც შეადგენს თვიურად, კვირა და უქმე დღეების ჩათვლით,—2.604.000 მანეთს.

5. ამ დადგენილების მე-3-ე და მეოთხე მუხნაჩვენებ განაკვეთის გარდა ჯამაგირის გადახდელი აძლევს მეფხოვეს (დმრაჯი) კიდევ 2 პროცენტს, ადგილობრივ კომიტეტის შესანახად. აღნიშნულ ფულს უკანასკნელი გადასცემს კომუნალურ მეურნ. კავშირთან არსებულ დარაჯთა და მეფხოვეთა სექციას.

6. დადგენილება ესე შედის ძალაში 1922 წ. 1 აგვისტოდან. იმ შემთხვევაში, თუ კი აიწია საბაზრო ფასებმა. პროდუქტებზე, მაშინ პროპორციულად აიწევა დარაჯთა დმ მეფხოვეთა განაკვეთიც

შრომის სახალხო კომისარი ალ. იაშვილი.

ს. პ. კ. ს. მდივანი ს. ჯუღელი.

შრ. სახ. კომ. საქმ. მმართვე. მ. ბარნაბიშვილი

ა რ ა რ ო ფ ი ც ი ა ლ უ რ ი გ ა ნ ე ო ფ ი ლ ე ბ ა

მ ო ხ ს ე ნ ე ბ ა

სრულიად რუსეთის ფედერაციის მოკავშირე და ავტონომიურ რესპუბლიკებისა და მსხვილ ქალაქების კომუნალურ მეურნეობის მთავარ სამმართველოების გამგეთა თათბირის რეზოლიუციების შესახებ (ქ. მოსკოვი, 21—26 ივლისი).

პირველად ახალ ეკონომიურ პოლიტიკის თანახმად, კომუნალურ სამსახურისათვის სასყიდლო რ. ს. ფ. ს. რესპუბლიკაში შემოღებული იქნა 1921 წლ. 15 სექტემბრიდან, იმ დეკრეტის ძალით, რომელიც მიღებული იყო სრულიად რუსეთის აღმასრულებელ კომიტეტის მიერ 1921 წლ. 25 აგვისტოს. მაგრამ, ადგილობრივი ბიუჯეტის შემოღება და კომუნალური მეურნეობის გადაყვანა ადგილობრივ საშუალებებზე, გათვალისწინებული იყო 1922 წლ. 1-ლ იანვრიდან, თანახმად 10 დეკემბრის დეკრეტისა. ამის გამო კომუნალურ სამსახურისათვის სასყიდლის დადებას, ერთის მხრით, ადგილობრივ ბიუჯეტის შემოღებასა და კომუნალურ მეურნეობის ადგილობრივ საშუალებებზე გადაყვანას, მეორეს მხრით, ყოფდა 3 ნახევარ თვის მანძილი, რომლის განმავლობაში ფიქრობდნენ, რომ ადგილობრივი საბჭოები და კომუნალური განყოფილებები იმდენად მოაწყობდნენ თავის აპარატებს, რომ შეიძ-

ლებოდა 1922 წლ. დასაწყისიდან მეურნეობის გადაყვანა ადგილობრივ საშუალებებზე, სახელმწიფოს მცირე დახმარებით—სუბსიდიებისა და დოტაციების სახით.

ამნიარად, რუსეთში არსებულ კანონმდებლობითი მასალების თანახმად, საჭირო იყო ნიადაგის მომზადება კომუნალურ მეურნეობის ადგილობრივ საშუალებებზე გადაყვანისათვის. ვიდრე მოიხსნებოდა კომუნალური მეურნეობა სახელმწიფო მომარაგებიდან და გადაყვანილ იქნებოდა ის ადგილობრივ ხარჯებზე, უნდა შექმნილიყო ადგილობრივ საშუალებები და, პირველად ყოვლისა, უნდა აღდგენილიყო კომუნალური შემოსავალი, რისთვისაც საჭირო იყო კომუნალურ სამსახურისათვის სასყიდლის დადება და მასზე სწორი ტარიფიკაციის შემოღება, უზარალობის პრინციპზე აგებული. მაგრამ კომუნალურ მეურნეობის ადგილობრივ საშუალებებზე დამყარებისათვის მარტო ეს არ იყო საკმარისი; საჭირო იყო ამას გარდა ადგილობრივ შემოსავალთა ობიექტების გამოძებნა.

ამიტომ საბჭოთა რესპუბლიკებში, ახალ ეკონომიურ პოლიტიკის შემოღების დღიდან, კომუნალურ მეურნეობის მუშაობის ძირითად საფუძვლებს შეადგენდა: ა) კომუნალურ სამსახურისათვის სასყიდლის დაწესება, ბ) მეურნეობის გადაყვანა ად-

ვიღობრივ სამშაობებზე, გ) კომუნალურ მეურნეობის შეგროვება და დ) ადგილობრივ გადასახადების შემოღება. მაგრამ ეს იყო მხოლოდ კანონმდებლობითი მუშაობის დაწყება, და შემოღებული საკითხების გადაწყვეტა პრაქტიკულად არც ისე ადვილი გამოდგა, როგორც ეს წარმოდგენილი იყო საქმე იმაშია, რომ ფაქტიურად საყოველთაო სასყიდელი კომუნალურ სამსახურისათვის შემოღებული იქნა ბევრათ გვიან, ვიდრე ეს დასახული იყო პროექტით, ე. ი. გავიდა რამდენიმე თვე კომუნალურ მეურნეობის სახელმწიფო მომარაგება და მოხსნისა და კომუნალურ სამსახურისათვის სასყიდლის შემოღების შორის. რამაც საქმე ძლიერ დააბრკოლა, ვინაიდან ამ ხნის განმავლობაში მცირე შემოსავლის გამო, მუშებისათვის არსებობდა მცირე ხელფასი. ამ გარემოებამ გამოიწვია მუშების ერთი ნაწილის ლტოლვა პროვინციიდან ცენტრში და ადგილებში ისეთ სამუშაოებზე, სადაც არსებობდა ან დიდი ხელფასი, ან ნატურით ხელფასის დაკმაყოფილება. ამას მიუმატეთ ისიც, რომ მრავალი დაწესებულებიდან, აგრეთვე ამ დაწესებულებათა მოსამსახურეებიდანაც ძლიერ ძნელი იყო, აპარატების მოუწყობლობას გამო, კომუნალურ სამსახურისათვის სასყიდლის მიღება. მუშათა და მოსამსახურეთა გარდა განთავისუფლებული იყვნენ სამსახურის სასყიდლიდან: ა) წითელ არმიელები, ბ) სახელმწიფოს მზრუნველობაზე მყოფი პირები და გ) მოწაფეობა. ასე რომ ნახევარზე მეტი გადამხდელები განთავისუფლებულნი იყვნენ ფაქტიურად კომუნალური სასყიდლიდან. არ ხერხდებოდა მისი მიღება საზოგადოების ბურჟუაზიული ნაწილისაგანაც, რადგან შეუძლებელი იყო ტენხიკურათ საზოგადოების ერთი ნაწილის განთავისუფლების დრო მოწყობილიყო გადასახადების შეკრება მეორედან. ფაქტიურად უსასყიდლოდ სწარმოებდა სამსახურისათვის დარგებშიაც, რომელშიც ფასის მიღება წინდაწინვე კი არ სწარმოებდა, არამედ სამსახურის შესრულების შემდეგ, მაგ. წყალისა, განათებისა, კანალიზაციისათვის. აი, ამ უკანასკნელ დარგის სამსახურისთვის რუსეთში, და ბევრ მის მოკავშირე რესპუბლიკებში, სამსახურისათვის ფასის მიღება მოხდა ძლიერ გვიან, სახელდობ—1922 წლ. 20 მარტის დეკრეტის ძალით, რომელმაც ითვალისწინებდა წინა, უკვე ნამსახურისათვის, სასყიდლის აღებას 1 აპრილის შემდეგ.

ამნაირად, პირველ ხუთი ექვსი თვის განმავლობაში კომუნალურ მეურნეობის მოხსნამ სახელმწიფო მომარაგებიდან შექმნა ძნელი მდგომარეობა, მით უფრო, რომ არ არსებობდა ამ ხნის განმავლობაში სრულიად გადასახადების ობიექტების ადგილობრივი წყაროები: მაგ. ვაჭრობა-მრეწველობა. ამასვე უნდა მიუმატოთ, სააღმშენებლო და წარმოებითი ხასიათის დარგების უნუგეშო მდგომარეობაც. კომუნალური წარმოებათა აშლა, როგორც ვიცით, იწვევს რემონტისა და აღდგენისათვის ხარჯებს ერთის მხრით, და, მეორის მხრით, ამცირებს შემოსავალს (მაგ. განათებიდან, წყლიდან, ტრამვაიდან და სხვ.). იმისთვის, რომ აღდგენილი ყოფილიყო აღნიშნულ წარმოების დარგებიდან შემოსავალი, საჭირო იყო კაპიტალის დახარჯვა, რაც ბევრ კომუ-

ნალურ განყოფილებას არ გააჩნდა და ემართა მელთაც აღმოაჩნდათ და დახარჯეს საქმით თანხა, ჯერაც ვერ გაუმართლებიათ მისი აღდგენა.

ყველა ამას დაუმატეთ ის, რომ რევოლიუციის პროცესში, იმ დროს, როდესაც ხდებოდა ძალაუფლების ხელში ჩაგდება, ბევრი წარმოება და სამეურნეო დარგი ერობების, და ქალაქების თვითმართველობის კუთვნილი, რომელთა მემკვიდრე არის მხოლოდ და მხოლოდ კომუნალური მეურნეობა, გადავიდა სხვა და სხვა უმძლავრეს ორგანოების განკარგულებაში, მაგ. ტრანსპორტი—გზების კომისარიატის, საავადმყოფოები, აფთიაქები და სხვ. ჯანმრთელობის კომისარიატის, ელექტრონის სადგურები, სახერხი ქარხნები, აგურხანები და სხვ.—უმძლავრეს სამეურნეო საბჭოს, სასაკლაოები-სასურსათო კომისარიატის და ტელეფონის ქსელი-ფოსტა-ტელეგრაფის კომისარიატის განკარგულებაში. ყველა ეს დარგი წინეთ ეკუთვნოდა ქალაქებს. ადგილობრივ მეურნეობამ, საჭიროა დაიბრუნოს ყველაფერი ეს უკან, ე. ი. მოახდინოს „კომუნალური მეურნეობის შეგროვება“, როგორც ამ პროცესს უწოდებენ ამჟამად რუსეთში. აღნიშნული დარგები, როგორც მეურნეობის, ისე ფინანსიურის მხრით, წაართვეს კომუნალურ მეურნეობას, რის გამოც მან დაკარგა თავისი სპეციალური ხასიათი და გაითქვეთა სახელმწიფოს ცენტრალურ მეურნეობაში. ამ გარემოების უარყოფითი შედეგებს დღესაც მომაკვდინებელი გავლენა აქვს ადგილობრივ მეურნეობაზე, რომლის სასურველ ნიადაგზე დაყენება მოითხოვს დიდ ენერჯისა და საუწყებთაშორისო ბრძოლას. ბოლოს და ბოლოს საქმე იმაშია, რომ ეს არა სასურველი გარემოება კომუნალურ მეურნეობის დაცემისა და დაღარიბებისა ერთ-ერთი უძლიერესი მიზეზთაგანი იყო, რისთვისაც კომუნალურ მეურნეობის დაცემის მიზეზები ნაწილობრივ წარსულში უნდა ვეძიოთ. მართალია, უკანასკნელ ხანებში როგორც რუსეთში, ისე მის მოკავშირე რესპუბლიკებში დაიწყო კომუნალური მეურნეობის აღდგენა, მაგ. საცხოვრებელ ბინების გაუმჯობესება, სახლების რემონტის გამო, ჩნდება გასაქირავებელი ბინები და ოთახები, მოხდა კომუნალურ მეურნეობის დაზიანებულ წარმოებათა აღდგენა, მუშაობს რეგულიარულად ელექტრონის სადგურები, წყალსადენი, კანალიზაცია, ტრამვაი და სხვ. მაგრამ ეს აღდგენის პერიოდის მხოლოდ დაწყებაა და სასურველ მიზნამდის ძლიერ ბევრი სამუშაო დარჩა რომელიც მოითხოვს ჯერ კიდევ ბევრ მუშაობას,

შემოაღნიშნულის გამო კომუნალურ მეურნეობის აღდგენისათვის საჭიროა მივიღოთ საშვალეების მთელი რიგი, რომელიც უნდა გამოიხატოს საერთოდ შემდეგში: 1) კომუნალურ მეურნეობის სამსახურისათვის სასყიდლის უეჭველი გატარება, უზარალობის პრინციპზე აგებულ ტარიფაციის მიხედვით, 2) კომუნალურ მეურნეობის საკუთარი ბიუჯეტის შექმნა, ქალაქებისათვის საბიუჯეტო უფლებების მინიჭების საშვალეებით, 3) კომუნალურ მეურნეობის შეგროვება, განსაკუთრებით ისეთების, რომელთაც აქვს ადგილობრივი მნიშვნელობა და შეუძლიათ გაამაგრონ კომუნალური მეურ-

ნება, 4) თვით მცხოვრებთა ჩარევა კომუნალურ მეურნეობის კუთვნილ მამულის მმართველობის საქმეებში, მაგ. საბინაო კოოპერაციის განვითარება, მუნიციპალიტეტისა ქმნილ სახლების არჩევითი მმართველობის შემოღება და სხვ., 5) კომუნალური სესხის ორგანიზაცია (კომუნალური ბანკი, საქალაქო ბანკი, დასაფარავ კრედიტის შერეული საქალაქო ბანკები და სხვ.), 6) კერძო კაპიტალის მოწვევა — შერეულ საზოგადოებების სახით, მცირე წარმოებათა არენდით გაცემა და სხვ., 7) იმ ხარჯების შემცირება, რომელიც მძიმედ აწევს ადგილობრივ ბიუჯეტს, 8) ადგილობრივ შემოსავალთა გადიდება და სხვ.

ასეთია მოკლეთ კომუნალური მეურნეობის მდგომარეობა ამჟამად რ. ს. ფ. ს. რესპუბლიკაში და მის მოკავშირე სახელმწიფოებში. ჩვენ დავინახეთ კომუნალურ მეურნეობის დაცემის მიზნები და ამასთანავე მისი ნაწილობრივი აღდგენის სურათი, რომელიც, რასაკვირველია, შორს არის იდილამდის. მაგრამ ხუთი წლის გამოცდილება საკმარისია იმისთვის, რომ გამოვჩინოთ გზები, რომელიც მოგვცემს საშუალებას აღვადგინოთ ადგილობრივი მეურნეობა — სასურველ მდგომარეობამდის. იმ პრინციპების თანახმად, რომელსაც თხოულობს საბჭოთა ხელისუფლება და მისი ძირითადი პოლიტიკა.

საშუალებები, რომლითაც შეიძლება აღდგენილი იქნეს კომუნალური მეურნეობა, ჩვენ ზევით უკვე ჩამოვთვალეთ, კომუნალურ სამმართველოების გამგეთა თათბირის შინაარსის თანახმად (მოსკოვი, ა. წ. 21-26 ივლისი).

ახლა გადავიდეთ კომუნალურ მეურნეობის მმართველობის ფორმაზე, რომელიც საჭიროა მიღებულ იქნეს საბჭოთა სახელმწიფოებში არსებულ ეკონომიურ და პოლიტიკურ კონიუნქტურისა და თათბირის რეზოლიუციების თანახმად.

ადგილობრივ ბიუჯეტის აღდგენის გამო კომუნალური მეურნეობის მუშაკთა ზოგიერთ წრეებში წამოყენებულია საკითხი ქალაქების თვითმმართველობებისა და ერობების აღდგენის სასარგებლოდ, მაგრამ ეს აზრი ჯერ-ჯერობით ვერ ნახულობს გამართლებას, ვინაიდან ეწინააღმდეგება საბჭოთა არსებულ მმართველობის სისტემას., როგორც ვიცით, საბჭოთა კონსტიტუცია სპობს საზღვარს ადგილობრივ სახელმწიფო ორგანოების შორის, ერთის მხრით, და ადგილობრივ თვითმმართველობის შორის, მეორე მხრით, რამოდენათ სახელმწიფო მმართველობის, გამოუნაკლისად ყველა ფუნქციები, მიუხედავად იმისა არსებობს ის ადგილობრივ თუ სახელმწიფოს საშუალებებზე, სრულდება უშუალოდ ადგილობრივ თვითმმართველობების ორგანოების მიერ. აქედან ცხადია საბჭოების და მუნიციპალიტეტების შორის განსხვავება. მაშინ, როდესაც მუნიციპალიტეტები გამოყოფენ სახელმწიფოდან თვითმმართველობითი, არა სახელმწიფოებრივ ორგანოებს, საბჭოები ასეთ გამოყოფას არ აწარმოებენ და ამის გამო უკანასკნელთა ძალა-უფლების მოქმედების წრე უფრო ფართოა და სრული, ვიდრე მუნიციპალიტეტების. ამნაირად მათ შორის

ის განსხვავებაა, რომ საბჭოები განაგებენ სახელმწიფოს ადგილობრივ ცხოვრების ყველა დარგებს, მაშინ როდესაც მუნიციპალიტეტები განაგებენ მხოლოდ ადგილობრივ ხასიათის მეურნეობას ამიტომაც შეუძლებელია დაუბრუნდეთ ძველს და ხელმეორედ გამოვყოთ ადგილობრივი და არა-ადგილობრივი, ხასიათის ორგანოები, როდესაც ამგვარი მუშათა და გლეხთა ხელისუფლებას არ სწამს. ამიტომაც ქალაქების თვითმმართველობების ხელახლად შექმნა არსებულ პირობებში იქნება ხელოვნური და საბჭოთა კონსტიტუციის წინააღმდეგი. ამნაირად, არსებულ პირობებშია და კონსტიტუციის თანახმად ჩვენ მიერ მხოლოდ ერთი ლოდიკური შესაძლებლობა უნდა იქნეს დაცული ადგილობრივ მეურნეობის საქმეში, სახელდობ: ადგილობრივი ხელისუფლების მთლიანობის საკითხი შეიძლება გადაწყდეს მხოლოდ ადგილობრივი მეურნეობის ორგანოების ხარისხისა და ფორმის დიფერენციაციის თანახმად საბჭოთა აპარატის შინაგანი მთლიანობის წრეში, მმართველობის მიზანშეწონილებისა და საშუალებების მოთხოვნილების მიხედვით. როგორც ვიცით, ახალ ეკონომიურ პოლიტიკის თანახმად გამოყოფილია სამეურნეო და ფინანსიურის მხრით ადგილობრივ მმართველობის მთელი რიგი, რაც დამოკიდებულია ადგილობრივ რესურსებსა, თვითმოქმედებასა და ინიციატივაზე. ამ მხრით კომუნალური მეურნეობის წინაშე მრავალი საკითხებია წამოყენებული, რომელთა გადასაწყვეტად საჭიროა მიღებულ იქნეს მხედველობაში ყველა ობიექტიური ცვლილებები, რომელიც, როგორც ზევით ვსთქვით, გამოწვეულია ადგილობრივ ბიუჯეტზე გადასვლით.

უკანასკნელ გარემოების გამო, ე.ი. ადგილობრივ ბიუჯეტზე გადასვლით, ძლიერ შეიცვალა აღმასრულებელი კომიტეტების, როგორც ხელმძღვანელი ცენტრის, როლი ძალა-უფლების გაფართოებისაკენ. წინააღმდეგ, როდესაც არსებობდა ცენტრალური კრედიტები და ადგილობრივ ორგანოთა ცენტრალური მომარაგება, ცენტრალური ორგანოები (კომისარიატები) უშუალოდ განაგებდნენ ადგილობრივ განყოფილებათა მოქმედებას და მთლიანად აშუქებდნენ იმათ მუშაობის გეგმას მაგრამ ახლა, ადგილობრივ ბიუჯეტზე გადასვლის გამო, კომისარიატებმა დაკარგეს თავის პირვანდელი მნიშვნელობა და ძირითადი ხელმძღვანელობა აიღეს ხელში იმ ორგანოებმა, რომელთა განკარგულებაშია კრედიტები, ე.ი. ადგილობრივ აღმასრულებელ კომიტეტებმა. კომისარიატებს დარჩათ მხოლოდ კანონმდებლობითი და საინსტრუქტორო — საინფორმაციო ხასიათის საერთო ხელმძღვანელობა. მეორეს მხრით, ადგილობრივი ბიუჯეტის ერთიანობამ შეუძლებელი გახდა ამ განყოფილებების როგორც დაყოფა, ისე ერთმანეთისაგან დამოუკიდებელი არსებობაც და გამოიწვია ერთმანეთს შორის უახლოესი კავშირის აუცილებლობა, მთლიან ბიუჯეტის ფარგლებში, მოქმედების შეთანხმებისა და მთლიანი მეურნეობის წარმოების მიზნით.

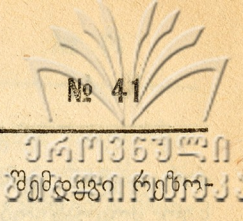
ამნაირად, ახალი მდგომარეობა დახასიათდება

საქართველოს
საბჭოთა კავშირის
საშენიანო-საშენობლო

ძირითადად აღმასრულებელ კომიტეტების სამეურ-
ნო მოღვაწეობის სფეროს მაქსიმალურ გაფართო-
ებით და მათი მნიშვნელობისა და სახელმძღვანელო
როლის გაძლიერებით, ერთის მხრით, და სხვა და
სხვა ადგილობრივ ორგანოთა ერთმანეთთან შეთან-
ხმებით, მეორეს მხრივ, რომელიც წინათ არსე-
ბობდნენ როგორც დამოუკიდებელი ერთმანეთისა-
გან განყოფილებები. ცხადია ამასთანავე ყველასა-
თვის, რომ აღმასრულებელ კომიტეტებს არ ძა-
ლუძს სპეციალურ ორგანოს დაუხმარებლად, რო-
მელზედაც დაკისრებული იქნება პრაქტიკული
მოღვაწეობის მთელი რიგი, სახელდობ: ადგილობ-
რივ მეურნეობის საქმიანობის ორგანიზაცია, ხელ-
მძღვანელობა, რადგან მრავალფეროვანი და ფარ-
თვა სახელმწიფო მმართველობის ამოცანები, რაც
ხშირად სრულიად იპყრობს მთლიანად აღმასკომე-
ბის მოქმედებას და არ აძლევს დროს საჭირო
ყურადღება მიაქციონ ადგილობრივ მეურნეობის
ყველა მიმდინარე საკითხებს. ნუ დავივიწყებთ აგ-
რეთვე, რომ უკანასკნელს სფეროში აღმასრულებ-
ელი კომიტეტები შეაერთებენ მსხვილ ქალაქებისა
და საგუბერნიო, წვირილ ქალაქებისა და სამაზრო
მეურნეობის მმართველობას, სხვა და სხვანაირს თა-
ვის ხასიათითა და ამოცანებით, რომელთაც წინად
ემსახურებოდა ქალაქებისა და ერობების თვით-
მმართველობის დამოუკიდებელი ორგანოები. ფუნ-
ქციების ასეთ სიფართოვისა და კონცენტრაციისა
გამო, აღმასრულებელ კომიტეტს შეუძლია იქო-
ნიოს მხოლოდ საერთო ხელმძღვანელობა, თვალ-
ყურის დევნება და მიმართულების ხაზის განსაზღ-
ვრა, მაგრამ მთელ პრაქტიკულ მუშაობის წარმოე-
ბისათვის ის საჭიროებს დიფერენციალურ ხასიათის
სათათბირო და აღმასრულებელ ორგანოებში, რო-
გორც არის, მაგ. აღმასრულებელ კომიტეტებს
განყოფილებები, სხვა და სხვა კომისიები, საეკო-
ნომიო თათბირი და სხვ. ასეთი. მიუხედავად ამისა,
ადგილობრივ მეურნეობის წარმოება არ შეიძლება
დავეალოს აღმ. კომიტეტის რომელიმე არსებულ
განყოფილებას იმის გამო, რომ ესა თუ ის განყო-
ფილება აწარმოებს საერთოდ სხვა და სხვა გვარ
ხასიათის მუშაობას, როგორც არის კომუნალური,
სახ. განათლების, ჯანმრთელობის, მიწად-მოქმედ-
ების და სხვა. მეორე მხრით, ამ განყოფილებათა
დამოუკიდებელი არსებობაც შეუძლებელია ერთ
მთლიან ხელმძღვანელობისა და ერთი მთლიანი
ბიუჯეტის არსებობის დროს, რომელიც თხოუ-
ლობს გაერთიანებულ სამეურნეო გეგმას. ძლიერ
პოპულიარულია კომუნალურ მეურნეობის მოღვა-
წეთა შორის აზრი ყველა ადგილობრივ მეურნეო-
ბის მართველობის შეერთებისათვის. ეს შეხედულებ-
ა მართალია, ვინაიდან სამეურნეო ფუნქციების
ტექნიკური გაერთიანება აუცილებელია, საზოგა-
დოდ, მეურნეობის აღორძინებისათვის, და, კიდევ,
სრულიად რუსეთის ცენტრალურ აღმასრულებელ
კომიტეტის უკანასკნელ სესიასზე საკითხი ადგილობ-
რივ მეურნეობის შეკრებისა და შეერთების შესა-
ხებ კომუნალურ განყოფილების ირგვლივ გადა-
წყვეტილია დადებითად მაგ. კომუნალურ მეურნეო-
ბის განყოფილებების ჩამოშორებაში ელემენტარ-

ფიკაციის ადგილობრივ ტრანსპორტის, ადგილობ-
რივ სავაჭრო წარმოებების გადაცემა და სხვ. ამას-
თანავე, კომუნალურ მეურნეობის განყოფილებები
უფრო და უტრო აერთებენ, აგრეთვე, აღმ. კომი-
ტეტების ადგილობრივ დაწესებულებათა სამეურ-
ნო სამსახურს, მაგ. სკოლების, საავადმყოფოების,
სოციალურ დახმარებას და სხვ., ვინაიდან არ არის
ძნელი წარმოვიდგინოთ, რომ პრაქტიკულად უმიზ-
ნო და შეუძლებელია ერთიან ბიუჯეტის არსებობის
დროს ისეთ მეურნეობს დარგების დაქუცმაცება,
როგორც არის განათება, გათბობა, სანიტარული
გაწმენდა, რემონტი, აღმშენებლობა, მომარაგება
და სხ. ამის გამო ექვს გარეშეა, კომუნალურ მე-
ურნეობის განყოფილებები თანდათან გადიქცევა
ადგილობრივ მეურნეობის განყოფილებათ, და ამ-
ნაირად მისცემენ მეურნეობას გეგმის მთლიანო-
ბასა და ხელმძღვანელობას. მაგრამ კომუნალურ
განყოფილებებს, ადგილობრივ სამეურნეო მოღვა-
წეობის შეერთების დროს, არ შეუძლია, რასაკვირ-
ველია, შეიქმნეს ადგილობრივ მეურნეობის წარმო-
ების ერთიან ორგანოთ, რამოდენად უკანასკნელი
იტევს თავის არსებაში აღმასკომებთან არსებულ
სხვა და სხვა განყოფილებათა მოღვაწეობის მთელი-
რიგს, მაგ. საადგილ-მამულო, ჯანმრთელობის სახ.
განათლების და სხვა ამ განყოფილებათა დაქვემ-
დებარება, ან შერიცხვა იმათი კომუნალურ განყო-
ფილებათა შემადგენლობაში, უმიზნო და უსაფუძ-
ვლო იქნებოდა. ადგილობრივ მეურნეობის გაერ-
თიანება, მისი სწორი ორგანიზაცია და ერთიან
გეგმაზე დამყარებული ხელმძღვანელობა ამ სფერო-
ში შესაძლებელია მხოლოდ ამ განყოფილებათა
გაერთიანებით აღმ. კომიტეტებთან განსაკუთრებულ
კომისიებისა თუ ადგილობრივ მეურნეობის საბჭოს
შექმნის საშეალებით, სადაც მიწვეული იქნებიან
დანიტერესებულ განყოფილებათა გამგეები. ამ კო-
მისიის მოვალეობას უნდა შეადგენდეს: ადგილობ-
რივ მეურნეობის ყველა ორგანოს გაერთიანება,
ხელმძღვანელობა და მოღვაწეობის აწყობა, ერთი-
ანი ფინანსური და სამეურნეო გეგმის მიცემა, მის
პრაქტიკულ ასრულებისათვის ყურადღება, განხილ-
ვა და ადსკენის მიცემა ყველა ადგილობრივ სმეტე-
ბის შესახებ და ადგილობრივ ბიუჯეტის წინასწარი
შედგენა, საფინანსო კრედიტების გეგმის პერიო-
დიული გათვალისწინება ადგილობრივ ორგანოები-
სათვის, ადგილობრივ საჭიროებისა და საშეალებე-
ბის მოთხოვნების მიხედვით, საგუბერნიო და
სამაზრო დოტაციებისა და დახმარების განაწილების
გეგმის შედგენა და ადგილობრივ მეურნეობის ორგა-
ნიზაციისა და წარმოების სხვა კითხვების გადაჭრა.
მართალია, ზოგიერთის აზრით, ყველა ამ კითხვე-
ბის გადაჭრა შეიძლება დავეალოს უშუალოდ ეკო-
ნომიურ საბჭოს, მაგრამ ეს შეუძლებელია, ვინაი-
დან პირველად ყოვლისა ეკონომიური საბჭო წარ-
მოადგენს მხოლოდ ეკონომიურ თათბირს, რომელ-
შიც არ შედის აღმ. კომიტეტების ისეთი განყოფი-
ლებები, როგორც არის, მაგ. სახ. განათლების,
ჯანმრთელობისა და სახ. უზრუნველყოფის, რომელ-
თაც, უეჭველია, ადგილობრივ მეურნეობის დარგში
აქვე უთითისა მნიშვნელობა. ისიც არ იყოს

პრაქტიკულად არ არის სასურველი ეკონომიურ საბჭოს დაევალოს ადგილობრივ მეურნეობის ორგანიზაცია და მართველობა ვინაიდან მას აქვს უფრო ფართე, სახელმწიფოებრივი მოღვაწეობის ხასიათი და ადგილობრივ მეურნეობის ფუნქციების იქ მიმატება გაართულებდა და დაამძიმებდა მას მხოლოდ, მოაკლებდა ელასტიურობას, დიფერენციულობას და შექმნიდა უხეშს ისეთ სათუთ ხასიათის მეურნეობაში, როგორც არის ადგილობრივი მეურნეობა, ამასთანავე გადახრიდა მას თავის პირდაპირი დანიშნულებიდან—საერთო სახელმწიფოებრივ ეკონომიურ ამშენებლობის გზიდან.

ნათქვამიდან, აუცილებელია, უნდა მოხდეს ადგილობრივ მეურნეობის მმართველობის რეორგანიზაცია, მიმართული დეცენტრალიზაციისაკენ. ახალ ეკონომიურ პოლიტიკის შემოღების დღიდან ჩვენ უკვე ვსდგევართ საერთო ეკონომიურ მშენებლობაში წმინდა დეცენტრალიზაციის გზაზე, მაგრამ ადგილობრივ მეურნეობის დარგში, რომელიც თხოულობს მაქსიმალურ დეცენტრალიზაციას, თავის არსებისა და ხასიათის მიხედვით, ჩვენ შენახული გვაქვს მმართველობის ძველი ცენტრალისტური ტიპი მთლიანი სამაზრო ბიუჯეტის სახით (რუსეთში მთლიანი საგუბერნიო ბიუჯეტის სახით) რამოდენათ ადგილობრივი ბიუჯეტი თხოულობს თვითმოქმედებასა და უშვალო დაინტერესებას, აუცილებელია, გავრცელდეს საბიუჯეტო უფლება თუნდაც განსაზღვრულ ფარგლებში, ყველა აღმინისტრატულ-ტერიტორიალურ ერთეულობაზე, დაწყებული სათემო აღმასკომებიდან. თუ ზემოაღნიშნული ლოლიკურად გამომდინარეობს ერთი მეორედან, ცხადია, საბიუჯეტო უფლება უნდა მიეცეს ქალაქებს და ამნარად უნდა აღდგენილ იქნას საქალაქო მეურნეობის ფინანსიური დამოუკიდებლობა. რ. ს. ფ. ს. რესპუბლიკის მთავარ კომუნალურ მეურნეობის სამართველოში მიღებულ ცნობის თანახმად, სრულიად რუსეთის აღმასრულებელ კომიტეტის უკანასკნელ სესიამ მიიღო მსხვილ ქალაქებში ცალკე საქალაქო მეურნეობის ორგანიზაცია მმართველობის შექმნა, „ქალაქის კომუნალურ განყოფილების“ სახით, როგორც დამოუკიდებელ განყოფილების საგუბერნიო აღმ. კომიტეტისაგან,

ამასთანავე უნდა აღვნიშნოთ, რომ ქალაქის კომუნალური განყოფილებები ვერ შეიძლებენ შეერობონ მათზე დაქვემდებარებული საქალაქო მეურნეობა მთლიანად და იქ, სადაც საჭირო იქნება ქალაქის კომუნალური განყოფილება, იმოდენადვე საჭირო იქნება ქალაქის ჯანმრთელობის, განათლების და სხ. განყოფილებები. სხვანაირად: საჭიროა ქალაქის აღმასრულებელი კომიტეტი მთლიანად ექვს გარეშეა, რომ ადგილობრივ ბიუჯეტის აღდგენით უნდა გადასინჯულ იქნას კითხვა თავისი სიგრძით და სიგანით ქალაქის აღმასრულებელ კომიტეტების შესახებ. ამისათვის სრულიად რუსეთის მოკავშირე, ავტონომიურ და მსხვილ ქალაქების კომუნალურ მეურნეობის მთავარ სამართველოს გამგეების ყრილობამ, რომელიც სწარმოებდა ქ. მოსკოვში (ამა

წლის 21—26 ივლისი) გამოიტანა შემდეგი რეზოლუცია, რომელიც აქ მომყავს:

რეზოლუცია: ადგილობრივ მეურნეობის მთლიანობის მიღწევის მიზნით მთლიან სამეურნეო საფინანსო გეგმის საფუძველზე, ადგილობრივ მეურნეობის მოღვაწეობის მთლიან ხელმძღვანელობისათვის, და აგრეთვე მისაღწევად ადგილობრივ აპარატი-მაქსიმალურ შემცირებისა და გამატივებისა, რუს სეთის დიდ ქალაქების და ფედერატიულ და ავტონომიურ რესპუბლიკების კომუნალურ მეურნეობის სამართველოების გამგეთა თათბირმა მიიჩნია აუცილებლად.

ა) კომუნალურ განყოფილებაში გაერთიანება ყველა დაწესებულებათა მსახურ—სამეურნეო—მატერიალურ ყველა ფუნქციებისა, გადატანილის ადგილობრივ ბიუჯეტზე (შკოლები, საავადმყოფოები, ტრანსპორტი და სხვა).

ბ) საგუბერნიო კომუნალურ განყოფილებებთან დაარსება „ადგილობრივ მეურნეობის საქმეთა კომისიისა“, კომუნალურ, მიწის, ჯანმრთელობის, სახალხო განათლების და სოციალურ უზრუნველყოფის განყოფილებათა წარმომადგენლებისაგან—კომუნალურ განყოფილების გამგის თავმჯდომარეობით.—კომისიას უნდა დაევალოს ადგილობრივ მეურნეობისათვის მთლიან ფინანსიურ გეგმის გამომუშავება და პრაქტიკული ხელმძღვანელობა ამ გეგმის ცხოვრებაში გატარებისათვის.

თანახმად ადგილობრივ მეურნეობის მმართველობის რეორგანიზაციისა ადგილებზე, თათბირს აუცილებლად მიაჩნია კომუნალურ მეურნეობის სამართველოს რეორგანიზაცია—ადგილობრივ მეურნეობის სამართველოდ, მათთან ადგილობრივ მეურნეობის საბჭოს დაარსებით—ადგილობრივ მეურნეობის სამართველოს, ფინანსთა, მიწადმოქმედების, განათლების, ჯანმრთელობისა და სოციალურ უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატების წარმომადგენელთა შემადგენლობით.

ფედერატიულ და ავტონომიურ რესპუბლიკების ადგილობრივ მეურნეობის ერთი მთლიანი ხაზის გასაყვანად თათბირს აუცილებლად მიაჩნია ურთიერთ შორისი კავშირი ინფორმაციის საშუალებით და აგრეთვე თათბირების პერიოდული მოწვევით.

ამასთანავე ერთად თათბირი აღდგენს, რომ ქალაქებში კომუნალური მეურნეობის ორგანიზაციის საკითხის მოწესრიგება იწვევს ქალაქის აღმასკომების აღდგენისათვის საკითხის გადასინჯვის აუცილებლობას.

მეორეს მხრით, ქალაქების მეურნეობის გამოყოფა და მისი საფინანსო და სამეურნეო დამოუკიდებლობის აღდგენა—უბიუჯეტოთ, მოუხერხებელია და კარგავს თავის მნიშვნელობას, ვინაიდან ქალაქების მეურნეობის შერიცხვა საგუბერნიო (რუსეთში) ბიუჯეტის მთლიან სისტემაში სრულიად მექანიკურად აკავშირებს მის გინვითარებას საგუბერნიო მეურნეობის მრავალ-ფეროვან საჭიროებასთან, ხკლის მას ყოველგვარ დამოუკიდებლობას, მაგარ ეკონომიურ საფუძველს, რაც ქალ-

ქების ნორმალურ განვითარების ხელშემშლელი ფაქტია ყოველნაირად.

აქედან ცხადია, რომ ადგილობრივი ბიუჯეტი უნდა იყოს ნამდვილად ადგილობრივი. ადგილებს უნდა მეტი ინიციატივა და თვითმოქმედება, რაც საუკეთესო საშუალება იყო ყოველთვის ქალაქების მეურნეობის განვითარებისათვის. მხოლოდ და მხოლოდ ამ პირობებში ადგილობრივ ბიუჯეტზე გადასვლა მოგვცემს სასურველ შედეგებს და არ იქნება მხოლოდ ცარიელი სიტყვა, — ამიტომ თათბირმა გამოიტანა შემდეგი რეზოლიუცია:

ვთვლით რა ადგილობრივი სამეურნეო ცენტრალურ მმართველობის, საგუბერნიო ბიუჯეტის წესით გაერთიანებულს, ზედმიწევნით საზიანოთ და არსებითად წინააღმდეგად როგორც ადგილობრივი ბიუჯეტისა, ისე ახალი ეკონომიურ პოლიტიკის პრინციპებისა, რომელიც თხოულობს ფართო დეცენტრალიზაციას, საგუბერნიო დიდი ქალაქებისა და ფედერატიული და ავტონომიური რესპუბლიკების კომუნალურ მეურნეობის სამმართველოების გაშვება თათბირმა მიიჩნია აუცილებლად ადგილობრივ ადგილობრივი ბიუჯეტის დეცენტრალიზაცია.

ყრილობა ყველაზე უფრო მიზანშეწონილად სთვლის ქალაქებისათვის საბიუჯეტო უფლების მინიჭებასა და საფინანსო და სამეურნეო თვითმოქმედებაში მათ აღდგენას. ადგილობრივი ფინანსების მართვა სავსებით უნდა მოხსნილი იქნას ფინანსიურ განყოფილების უწყებისაგან და უნდა გადაეცეს კომუნალურ განყოფილებას. სახელდობ „ყველა შემოსავალი კომუნალურ ქონებიდან, წარმოებათა და უძრავ ქონებათა დანიდან, და აგრეთვე ყოველი შემოსავლები კომუნალურ მეურნეობის აპარატის მიერ აკრეფილი უნდა შესულ იქნას კომუნალურ განყოფილების კასაში უშუალოდ.“

ამასთანავე არ უნდა დავივიწყოთ, რომ რევოლუციის პროცესში მოხდა კომუნალურ მეურნეობის ერთგვარი გაძარცვა, თუ შეიძლება ასე ვთქვათ რომლის ძალით ბევრი წარმოება და სამეურნეო დარგი, ქალაქების კუთვნილი წინად, გადავიდა სხვა და სხვა უმაღლეს ორგანოების განკარგულებაში, მაგ. როგორც ზევით აღვნიშნეთ, ტრანსპორტი — გზების კომისარიატის, საავადმყოფოები, აუთიაქები და სხ. ჯანმრთელობის კომისარიატის ელექტრონის სადგურები, სახერხი ქარხნები, ავურხანები და სხვა და სხვა წვრილი წარმოება ქალაქების ფარგლებში — უმაღლეს სამეურნეო საბჭოს, სასაკლოაოები — სასურსათო კომისარიატის და ტელეფონის ქსელი — ფოსტა-ტელეგრაფის კომისარიატის განკარგულებაში, ყველა აქ აღნიშნული დარგები ეკუთვნოდა წინად ქალაქების თვითმმართველობებს ან ერობებს და მან ყველაფერი ეს დაკარგა აღნიშნულ პერიოდის დროს, რა გარემოებასაც სასიკვდილო მნიშვნელობა ჰქონდა კომუნალურ მეურნეობისათვის, ვინაიდან ყველაზე უფრო შემოსავლიანი დარგები ჩამორთმეული აქვს მას. ადგილობრივ მეურნეობის განვითარებისათვის აუცილებელია მათი უკან დაბრუნება. ეს მიდრეკილება არაა ხელოვნური, არამედ უფლებრივი მოთხოვნისა. ამჟამად რუსეთის მრავალ ქალაქებში თვით

ლოდიკური აუცილებლობით ხდება, მრავალწინა მოებათა გადასვლა ხელახლად კომუნალურ მეურნეობის განკარგულებაში. ამ პროცესს ადგილობრივ მეურნეობის განვითარების საჭირებისათვის, საჭიროა ხელი შეუწყოთ, ე. ი. შეიქრიბოს კომუნალური მეურნეობა. ამის გამო თათბირმა გამოიტანა შემდეგი რეზოლიუცია:

„ვითვალისწინებთ რა ადგილობრივი ბიუჯეტისათვის შემოსავალ წყაროების სიმცირეს, შემოსავლის არა ჩვეულებრივ როლს კომუნალურ ქონებათა და წარმოებათა ექსპლოატაციისაგან და კომუნალურ სესხის გაცემაზე საფუძელიან მოთხოვნას, ყრილობა საჭიროდ სცნობს:

ა) ადგილობრივი მეურნეობის მატერიალურ წარმოებითი საფუძვლების სასწრაფოთ გაფართოებისა და გაძვირების მიზნით ადგილობრივ მეურნეობის განყოფილებებს გადაეცეს, სახელმწიფოს მომარაგებიდან, მოხსნილი და არ შეტანილი სახელმწიფოს გაერთიანებულ სისტემაში, ადგილობრივ მნიშვნელობის ყველა ის წარმოება, რომელნიც ეხლა იმყოფებიან სახალხო მეურნეობის საბჭოს, მიწათ მოქმედებას, გზათა კომისარიატების და სხ. გამგებლობის ქვეშ.

ბ) დაუყონებლივ გატარება ცხოვრებაში საფასურისა კომუნალურ შრომაზე თვით შესყიდვისა და წაუგებლობის დასაწყისზე

ქალაქებში მიწისა და საბინაო საკითხების, სწორ ნიადაგზე დაყენებას შესახებ მიწის რენტის უფრო მეტ მუნიციპალიზაციის მიზნით.

ღ) მოკლე დროში კომუნალური ბანკის ორგანიზაციის მოწყობა.

ე) საქალაქო შერეულ ბანკების დასაფარავი კრედიტების შექმნა.“

ამავე საკითხთან დაკავშირებულია კომუნალურ სამსახურისათვის სასყიდლის შემოღება, დამყარებული თვითგამართლებისა და უზარალობის პრინციპზე, წინააღმდეგ შემთხვევაში ადგილობრივი მეურნეობა ვერ განვითარდება და მისი მოღვაწეობა ჩვენ ვერ მოგვცემს სასურველ შედეგებს. ეს საკითხი განსაკუთრებით მწვავეთ იყო დასმული თათბირზე, ვინაიდან ბევრ ქალაქებში არ არის აღებული კომუნალურ სამსახურისათვის საფალური, რაც ძლიერ აფერხებს მეურნეობის საქმეს; ამიტომაც თათბირმა ხაზგასმით გაიყვანა მეორე რეზოლიუციაში შემდეგი: „კომუნალურ სამსახურისათვის სასყიდლის უეჭველ გატარება (2 რეზ. პუნ: ბ)

დასასრული იქნება.

გ ა ნ ს ხ ა დ ე გ ა ნ ი:

დაკარგე მეტრიკა მიღებული საქართველოს ყოფილი სინოდალური კონსისტორიდან 1905 წელს № 223. მეტრიკა იყო გიორგი ვასილისძე ყორღანიშვილის სახელზე. ეს მეტრიკა ჩაითვალოს გაუქმებულად.

დაკარგე

მეტრიკული მოწმობა, მიღებული 1907 წ. საქ. იმერეთის სასინოდო კანტორიდან № 129 ბორის ბორის-ძე ტაუნდის სახელზე. ჩაითვალოს გაუქმებულად.

დაკარგე

მეტრიკული მოწმობა მიღებული იმერეთის სასინოდო კანტორიდან 1914 წ. № 1043 სვიმონ სეფეს-ძე (იგივე ნიკოლოზის-ძე) კახიანის სახელზე. ჩაითვალოს გაუქმებულად.

№ 94. 1—1

დაკარგე

მეტრიკული მიღებული ყოფილი სინოდალური კანტორიდან 1907 წ. № 731, ალექსანდრე ტეიბუხის-ძე წულუკიძის. ეს მეტრიკა გაუქმებულად ჩაითვალოს № 96. 1—1

დაკარგე

მეტრიკული მიღებული ყოფილი სინოდალური კანტორიდან 1917 წ. № 178, თაშარი ალექსანდრეს ასული გველესიანის სახელზე. ეს მეტრიკა ჩაითვალოს გაუქმებულად.

№ 95 1—1

ქ. ბათუმის მესამე უბნის სახალხო მოსამართლე იწვევს თავის კამერაში 1 ივნისს 1922 წ. გარდაცვალებული მარია ანდრეას-ასული გონჩაროვის მემკვიდრეებს, რომ მათ კანონით დაწესებული დროს, სამი თვის განმავლობაში, განაცხადონ თავიანთი უფლება ზემოხსენებულ პირის გარდაცვალების შემდეგ დატოვებულ მემკვიდრეობაზე.

ქ. ბათუმის მესამე უბნის სახალხო მოსამართლე ახვლედიანი. (1—1.)

ახალციხის პირველი უბნის სახალხო მოსამართლე

აცხადებს, რომ ახალციხის სახალხო მოსამართლის დადგენილების თანახმად ა. წ. 7 ივლისიდან, ახალციხის მოქალაქის გარდაცვალებული კარაპეტ ბუღდანის-ძე მოსესიანს ქონების სამემკვიდრო უფლებებში დამტკიცებულია მისი შვილი მიკიტაი კარაპეტის-ძე მოსესიანი.

ახალციხის პირველ უბნის სახალხო მოსამართლე: ღვინიაშვილი მდივანი ავაკიანცი № 97. 1—1.

დაკარგე

მეტრიკული საკათალიკო საბჭოდან მიღებული მარია კაპიტონის ასული ანთიძის სახელობაზე. ეს მეტრიკა უნდა ჩაითვალოს გაუქმებულად.

№ 13.

1—1

დაკარგე

1) პირადობის მოწმობა მიღებული იყო ტფილისში სამმართველოდან ა. წ. 1 აპრილის, 2) რ. კ. გზის პროფკავშირის საწევრო ბილეთი № 53; 3) მოწმობა დაქორწინების შესახებ დიდუბე-ნაძალადევის მშაჩისაგან 1921 წ. 26 აგვისტოდან № 75; 4) მოწმობა პარტშკოლის ცენტროდან 1921 წ. 7 აგვისტოდან № 78 და 5) ჩემი ქალიშვილის მეტრიკული ამონაწერი ა. წ. 3 ივლისიდან, „კრასნაკოლოდის“ აღმოსკომიდან ეკატერინე შამუგიას სახელზე. მეხუთე დოკუმენტის გარდა, ყველა გაცემული იყო მოქალაქე ეკატერინე ფლოროვის-ასული შამუგიას სახელზე. ყველა დოკუმენტი ჩაითვალოს გაუქმებულად.

№ 11,

2—1.

ლუქსემბურგის უბნის სახალხო მოსამართლე ბორჩალოს მაზრისა იწვევს 1920 წელს გარდაცვალებულ სოფელ ქვეში მცხოვრებელ ფილიპე მაისურაძის მემკვიდრეებს, რათა მათ კანონიერ ვადაზე განაცხადონ თავიანთი უფლება მის გავდაცვალების შემდეგ დატოვებულ უძრავ ქონებაზე სოფელ ქვეში ბორჩალოს მაზრაში.

ლუქსემბურგის სახალხო მოსამართლე

დ. კარგალეთელი.

ფინანსთა კომისარიატის არაპირდაპირ. გადასახადთა განყოფილება ამით აცხადებს, რომ ღვინის გადასახადი მოწმობები, რომელიც იყო მიცემული კარდენახის ოპერაციის აქციის კონტროლიორის ვ. კახიძის მიერ 30 აპრილს და 20 მაისს 1922 წელს 4210 და 4223 №№-ით ქ. თბილისში ამხანაგობა „იმერეთი“ს ღვინის სარდაფის სახელზე პლენხანოვის ქუჩაზე მე 9 უბანში (4 კასრი 240 ვედრო და 5 კასრი 300 ვედრო) ღვინის წამომღებს დაუკარგია, რომლის ნაცვლადაც მიცემულია მოწმობის ასლები და დედანი გაუქმებულია.

№ 12

2—1

თანახმად 68 მუხ. დეკრეტისა № 28 საქართველოს რევოლ. კომიტეტის სამმართველოს განყოფილების 1921 წ. 28 აპრ. ქ. ტფილისის აღმას. კომიტეტის მოქ. მდგომარეობის აქტების ჩაწერის მაგიდა აცხადებს რომ მოქ. მორდუხ დავითის-ძე გუბერმან-მა შემოიტანა განცხადება მისი გვარის გუბერმან-გოლოსოვზე შეცვლის შესახებ.

მაგიდის გამგე სიმონიშვილი

თანახმად 68 მუხ. დეკრეტისა № 28 საქართველოს რევოლიუც. კომიტეტის სამმართველოს განყოფილების 1921 წ. 28 აპრ. ქ. ტფილისის აღმას. კომიტეტის მოქ. მდგომარეობის აქტ. ჩაწერის მაგიდა აცხადებს რომ სტეფანე პეტრეს-ძე აკულინიჩევმა შემოიტანა განცხადება მისი გვარის აკულინიჩევი იქნეს შეცვლილი გოლოვინზე.

მაგიდის გამგე სიმონიშვილი.